

Afgørelser – Reg. nr.: 05593.05

Fredningen vedrører: Nyord

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   10-09-1975, 10-09-1975

Fredningsnævnet   13-12-1972

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

10/9-75

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1975, den 10. september 1975, afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen 2173/72 vedrørende fredning af Nyord enge og agerlandet.

I. Hovedindholdet af fredningsnævnets kendelse.

Ved kendelse af 13. december 1972 har fredningsnævnet for Storstrøms amts nordlige fredningskreds truffet bestemmelse om fredning af Nyord enge - af areal ca. 370 ha - samt erhvervelse af et 0,4 ha stort areal til offentlig parkeringsplads, medens påstand om fredning også af det dyrkede agerland på Nyord - højt moræneland - ikke er taget til følge.

De fredede arealer udgør ca. 4/5 af øen Nyord - den østlige del bestående af lave delvis kreaturafgræssede strandenge - og omfatter foruden matrikulerede arealer også tilstødende opgrødearealer. I erstatning til de ialt 17 ejere er tilkendt 355.255 kr. incl. 5.000 kr. for erhvervelse af parkeringsareal.

Sagen er begæret rejst ved skrivelse af 24. juni 1966 fra det daværende fredningsplanudvalg for Sorø og Præstø amter efter bemyndigelse fra ministeriet for kulturelle anliggender og er bekendtgjort i Statstidende den 30. juni 1966.

Ved de indledende forhandlinger den 7. september 1966 i fredningssagen fremkom der fra lodsejernes side ønske om at få foretaget en nærmere undersøgelse af alle de problemer, som fredningssagens rejsning skabte.

Der nedsattes derfor et lokalt ø-udvalg, der sammen med

De samvirkende Danske Landboforeninger anmodede Fonden for Bygnings- og Landskabskultur om at foretage en sådan undersøgelse. Fredningssagen blev som følge heraf stillet i bero.

Før afslutningen af undersøgelsen var de implicerede parter ved et møde den 13. november 1967 enedes om, at de kulturhistoriske, landskabelige og videnskabelige værdier på Nyord bedst kunne bevares ved udarbejdelse af en byplanvedtægt for selve byen, en byplanvedtægt med landbrugsbestemmelse - suppleret med bestemmelser om, at eventuelt nyt landbrugsbyggeri skulle godkendes af fredningsmyndighederne - for agerlandet og en fredning af engene.

I maj 1968 offentliggjordes fondens undersøgelse vedrørende Nyord. Der er herefter på grundlag af undersøgelsen og aftalen på lige nævnte møde udarbejdet en partiel byplanvedtægt for Nyord by. Byplanvedtægten er vedtaget af Møn kommune den 10. marts 1971.

Ved skrivelse af 15. december 1971 har fredningsplanudvalget for Storstrøms amt - efter at de i henhold til nugældende love mulige planvedtægter for området er udarbejdet - anmodet om, at den i bero stillede fredningssag måtte blive genoptaget til fortsat behandling.

Ved fredningsplanudvalgets skrivelse af 15. december 1971 nedlagdes påstand på status quo-fredning af såvel engene som det 107 ha store høje liggende agerland, således at alene Nyord by - omfattet af byplanvedtægten - var holdt uden for påstanden. Ønsket om fredning af agerlandet - til hindring af uheldig udflytning af landbrugsbygningerne på øen, der alle med en enkelt undtagelse er beliggende samlet i Nyord by, var begrundet i, at den hidtidige hjemmel til gennemførelse af en landbrugsbyplan i henhold til byplanlovens § 2, stk. 10, blev ophævet ved byplanloven af 20. februar 1970, således at fredningsmyndighederne ville være uden indseende med fremtidig udflytning m.v.

Fredningspåstanden indeholdt forskellige fredningsbestemmelser for henholdsvis det høje agerland og engene, for sidstnævnte med ret indgribende bestemmelser til opretholdelse af områdets karakter af kreaturafgræssede enge af hensyn til fuglelivet, suppleret med jagt- og færøelsregulerende bestemmelser. Påstanden var tiltrådt af statens naturfrednings- og landskabskonsulent, naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening samt Fonden for Bygnings- og Landskabskultur. Endvidere støttedes fredningspå-

standen af Jagtrådet, der dog ønskede hjemmel indført til vildt-fremmede beplantning i engene m.v. samt rådet indsat som påtaleberettiget.

På fredningsnævnets møde med ejere m.fl. den 14. februar 1972 kunne formanden for det lokale ø-udvalg - med tilslutning af Møn kommunes ejendomsudvalg - tiltræde en fredning af engene, dog med forbehold over for forbud mod læhegn og anvendelse af kemisk ukrudtsbekæmpelse. Derimod gjorde han på ejernes vegne indsigelse mod, at agerlandet blev pålagt fredning, idet dette ville kunne hindre en påkrævet ændring af driftsforholdene på Nyord.

Under fredningssagens behandling for fredningsnævnet har naturfredningsrådet i skrivelse af 22. juni 1965 udtalt følgende vedrørende Nyords ornitologiske forhold:

"Rådet må tillægge en fredning af Nyord stor naturvidenskabelig betydning, især med hensyn til øens ornitologiske værdi. Man har foretaget en besigtigelse af øens fugleliv i dette forår og skal i den anledning udtale, at de vidtstrakte strandenge på øens østlige del huser en såvel meget arts- som individrig ynglebestand af typiske strandengsfugle. Særlig bemærkelsesværdigt er et stort antal ynglende strandeskader, der her finder ideelle yngle- og fourageringsområder. Når bortses fra Saltholm, hvis fremtid som naturområde er meget usikker, findes en lignende bestand vel næppe noget andet sted i landet uden for det sydvestjyske vadehavsområde. Desuden skal fremhæves yngleforekomsten af arterne af stor kobbersneppe, brushøne og klyde, og at stedet sikkert er et vigtigt yngleområde for svømmeænder. Såvel engene med de lavvandede småsøer som de fladvandede kyststrækninger er velegnede raste- og fourageringspladser for trækkende svømme- og vadefugle.

Rådet må i høj grad anse det for ønskeligt, at det karakteristiske og righoldige fugleliv på Nyord bevares."

Om engenes botaniske betydning har rådet i skrivelse af 1. september 1965 udtalt følgende:

"Nyords strandenge er særdeles artsrige, således at man der kan finde de fleste typiske strandengsarter samt flere, der er karakteristiske for landets sydlige strandenge (*Allium vineale*, *Inula britannica*, *Juncus maritimus*; den sidste danner store rene bestande på nordkysten ud mod Bredeholm). De ikke-saltpåvirkede enge huser også flere interessante arter, hvoriblandt må fremhæves den mærkelige bregneart slangetunge (*Ophioglossum vulgatum*). Fra botanisk videnskabeligt synspunkt er Nyords strandenge fredningsværdige, men dette mere på grund af artsantal end på grund af vegetationen, der ofte er ikke lidt kulturpåvirket. Landskabsbille-

det - de store engflader - har en betydelig skønhedsværdi, og fuglelivet er som allerede nævnt af stor interesse."

Fredningsnævnet besluttede enstemmigt at status quo-frede engarealerne væsentligst i overensstemmelse med fredningsplanudvalgets påstand begrundet med arealernes ornitologiske, botaniske og landskabelige værdier.

Endvidere fulgte fredningsnævnet påstanden om etablering af parkeringsplads, idet denne væsentligt forbedrer offentlighedens mulighed for iagttagelse af fuglelivet.

Endelig har nævnet med henblik på sikring af de ornitologiske værdier ved skrivelse af 31. maj 1972 anmodet ministeriet for kulturelle anliggender (nu miljøministeriet) om i medfør af naturfredningslovens § 6o at frede søterritoriet omkring Nyord.

Et flertal af fredningsnævnet fandt derimod ikke anledning til at frede det høje agerland under henvisning til, at reglerne i by- og landzoneloven gav tilstrækkelig sikkerhed for en hensigtsmæssig udnyttelse af området, der er beliggende i landzone. Et mindretal af fredningsnævnet fandt, at " ..... agerlandet bør fredes i overensstemmelse med udvalgets påstand under hen- syn til, at Nyord udgør en særpræget landskabelig helhed, og at det har væsentlig betydning for beskyttelsen af engenes botaniske og ornitologiske værdier, at der skabes sikkerhed for, at det høje agerland fortsat alene anvendes til landbrug."

De af fredningsnævnet tilkendte erstatninger udgør ialt 355.250 kr., svarende til en arealfredningserstatning på 1.000 kr. pr. ha med rente 8 % p.a. fra nævnskendelsens dato den 13. december 1972, at afholde med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Storstrøms amtsråd.

II. Indbringelse for overfredningsnævnet.

Sagen er forelagt overfredningsnævnet i henhold til § 19 stk. 3, i lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 samt anket af fredningsplanudvalget for Storstrøms amt med påstand om, at også agerlandet fredes som påstået for fredningsnævnet.

Kendelsen er endvidere anket af 14 ejere v/advokat H. Høgsbro Holm med påstand om tilkendelse af renter fra rejsnings-skrivelsens dato den 24. juni 1966 og om tilkendelse af omkostninger samt af ingeniør Jørgen Hastrup v/landsretssagfører Kristian Madsen som ejer af de nedenfor under lb.nr. 7 og 14 opførte ejendomme med påstand som nedlagt for fredningsnævnet principalt om fredningens ophævelse subsidiært om væsentligt højere erstatninger, bl.a. under henvisning til påståede muligheder for udstykning af ejendommene til sommerhusbyggeri. Endvidere er protesteret mod en fredning af agerlandet.

Til støtte for den af fredningsplanudvalget påståede udvidelse af fredningen anføres i ankeskrivelsen, "at Nyord ø udgør en vigtig særpræget landskabelig helhed, en helhed hvor en eventuel uhensigtsmæssig udvikling på højlandet uvægerligt vil øve indflydelse på såvel de landskabelige som videnskabelige værdier på engene.

Man anser det derfor for afgørende, at der ud over de bestemmelser, der findes i gældende love - herunder by- og landzone-loven - bl.a. sikres, at der ikke foretages beplantninger eller eventuelt fremtidigt landbrugsbyggeri på den høje del af øen uden fredningsmyndighedernes indsigt."

Overfredningsnævnet har den 12. juni 1973 afholdt besigtigelse og forhandling med deltagelse af de ankende ejere og/eller deres repræsentanter samt repræsentanter for fredningsplanudvalget, fredningsnævnet, naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Fonden for Bygnings- og Landskabskultur, Jagtrådet,

Jagtforeningen af 1923, afdelingen Nyord, Møn kommune, det lokale ø-udvalg samt Møn landboforening.

Fredningsplanudvalgets repræsentant uddybede nærmere ankepåstanden om en fredning af agerlandet, idet en udnyttelse af dette til flere af de i zoneloven tilladte landbrugsformål, herunder minkfarme, drivhusgartneri m.v. samt beplantning, kunne få uheldige landskabelige konsekvenser for øen som helhed og også kunne være til skade for de til engene knyttede videnskabelige værdier. En fredning, hvorved fredningsmyndighederne fik indseende med disse udnyttelsesformer, var derfor påkrævet og var ikke ensbetydende med, at der blev lagt hindringer i vejen for en rationalisering af landbruget med udflytning af et mindre antal landbrugsbygninger, placeret på hensigtsmæssig måde.

Naturfredningsrådets repræsentant omtalte Nyords ganske særlige værdi som fuglelokalitet i Øst-Danmark. Han fremhævede den helt afgørende betydning, som kreaturafgræsning af engene - med periodevis oversvømmelse - har for områdets værdi for det meget rige fugleliv, og rejste i forbindelse hermed spørgsmål om eventuel offentlig overtagelse af engene eller en del af disse under hensyn til, at en sådan pleje, der bedst kan ske ved en fælles driftsplan, på grund af det store antal englodder og mange ejere vil kunne være vanskelig at få gennemført. Statens landskabskonsulent har i en skrivelse af 7. juni 1973 tilsluttet sig disse betragtninger.

Ejernes repræsentanter - landsretssagfører H. Høgsbro Holm og gårdejer Evald Johansen - protesterede mod en fredning af agerlandet, idet en gennemgribende rationalisering og modernisering af den hidtidige og utidssvarende landbrugsdrift på øen ved sammenlægning af de mange små brug og indførelse af ændrede driftsformer, var en nødvendig forudsætning for ø-samfundets erhvervsmæssige udvikling, hvorfor man nødigt så denne hæmmet ved

en fredning. Landbrugskonsulent Vilhelm Christensen tilføjede, at agerjorden på Nyord var af god bonitet, og at der på øen kunne være ca. 2 virkelig rentable landbrug, hvori de betydelige engtilligender, der betingede en god kødproduktion, indgik som en værdifuld faktor.

Derimod var ejerne enige i den ved nævntes kendelse gennemførte fredning af engene, dog at man fandt en forrentning af fredningserstatningen for rimelig fra det tidspunkt, hvor fredningsplanudvalget ved skrivelse af 24. juni 1966 havde begæret sagen rejst, idet ejerne ikke i den forløbne tid havde kunnet disponere over ejendommene ved salg eller omlægning af driften.

Blev en fredning af højlandet gennemført, påstod man erstatning tilkendt med 6.000 kr. pr. ha som påstået for fredningsnævnet.

Vibeke Fisker Thomsen, Fonden for Bygnings- og Landskabskultur henstillede, at der ved eventuel udflytning og sammenlægning til 2-3 gårde skete en friholdelse af det højeste af øen.

Børge Stoltz påstod for Jagtforeningen af 1923 Jagtrådet indsat som påtaleberettiget og udtalte, at et samarbejde mellem naturfredningsrådet og Jagtrådet var meget ønskeligt til bevaring af de bedst mulige vilkår for fuglelivet.

Samtidig ønskede han sig meddelt tilladelse til på ejendommen, matr.nr. 176, lb.nr. 18, at indrette en vildandefarm til fremstilling af vildandæg, uden bebyggelse, men med indhegning.

III. Overfredningsnævnets beslutning.

Overfredningsnævnet har herefter besluttet at godkende den af fredningsnævnet vedtagne fredning af Nyord enge med de nedenfor angivne fredningsbestemmelser, der i det væsentlige svarer til fredningsnævnets kendelse.

Overfredningsnævnet har endvidere vedtaget at frede det

høje agerland i det væsentlige som påstået af fredningsplanudvalget, idet der efter nævnets opfattelse til Nyord som helhed knytter sig så væsentlige landskabelige og navnlig videnskabelige ornitologiske - værdier, at gennemførelse af en fredning findes velbegrundet, selv om store ændringer inden for landbrugets driftsformer må forventes. Af hensyn hertil er fredningsbestemmelserne, jfr. nedenfor, derfor søgt affattet således, at fredningen ikke hindrer en erhvervsøkonomisk udvikling af landbruget på Nyord, hvilket der, efter det under forhandlingerne oplyste, skulle være gode muligheder for.

Med hensyn til det af naturfredningsrådet m.fl. rejste spørgsmål om offentlig overtagelse af engene - til sikring navnlig af varig kreaturafgræsning af disse - er overfredningsnævnet, selv om plejeproblemerne må tillægges afgørende betydning for fredningens formål, af den opfattelse, at der ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkelig anledning til offentlig erhvervelse, da kreaturdrift på engene efter det under sagen oplyste fremover må forventes at ville finde sted i betydeligt omfang.

IV. Fredningens omfang.

Herefter er samtlige arealer på Nyord fredet bortset fra:

- 1) Kirkegårdsarealerne (matr.nr.^e 21 a, b, c etc. til og med matr.nr. 21 u samt 108),
- 2) arealer omfattet af det af Møn kommune den 1. marts 1971 vedtagne forslag til partiel byplanvedtægt nr. I for Nyord by,
- 3) et areal af matr.nr. 8 a - ialt 200 m², der er tilladt udstykket til sammenlægning med et ca. 500 m² stort areal af matr.nr. 8 a beliggende inden for byplanvedtægtsområdet.

Mindre regulering af fredningsgrænsen mod Nyord by kan tillades af fredningsnævnet efter forelæggelse for fredningsplanudvalget, når fornøden dispensation fra byplanvedtægten er indhentet i henhold til by- og landzoneloven.

Øen Ægholm, matr.nr. 21 y, Nyord by og sogn, der ligger ca. 2 km nord for selve Nyord, er ikke indbefattet under fredningen.

V. Fredningsbestemmelsernes indhold.

A. Generelle bestemmelser for landbrugsområdet (højlandet).

§ 1. Arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af et landbrugsområde opretholdes.

§ 2. Andringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder grus-, sten- og lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt, ligesom arealerne, bortset fra naturlig oplagring af landbrugsprodukter ikke må anvendes til oplags- og losseplads.

Grustagning til vedkommende ejendoms eget brug er dog tilladt.

§ 3. Træplantning er kun tilladt med fredningsnævnets tilladelse undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning samt til læplantning, nødvendig for landbrugsdriften (kreaturhegn m.v.).

§ 4. Landbrugsbyggeri, der er nødvendigt for den landbrugsmæssige drift, er tilladt med fredningsnævnets forudgående godkendelse af bebyggelsens udseende og placering. Samme regler gælder for større om- og tilbygninger af eksisterende bygninger. Tilladelse til bebyggelse kan nægtes, såfremt det ønskede ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Etablering af drivhuse, fjerkræfarme og pelsdyrfarme kan kun ske efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet og kun,

såfremt det ansøgte ikke er uforeneligt med de landskabelige og videnskabelige hensyn, som fredningen varetager.

§ 5. Herudover må der ikke opføres bygninger af nogen art, ligesom det ikke er tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, beboelsesbåde, badehuse, jagthytter/skure eller andre akæmmende indretninger, herunder master, tårne og benzinanlæg. Master til fremføring af lokal el-forsyning kan dog tillades af fredningsnævnet.

Skydebaner eller motorbaner er ikke tilladt.

§ 6. Etablering af teltlejre, camping- og parkeringspladser uden for arealer, som er godkendt dertil af fredningsnævnet, er ikke tilladt.

§ 7. Påtaleberettiget er fredningsnævnet for Storstrøms amts nordlige fredningskreds.

B. Generelle bestemmelser for Nyord Enge.

§ 1. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af overvejende kreaturafgræssede strandenge opretholdes.

§ 2. Ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder sand-, grus- og lergravning, opfyldning og planering, er ikke tilladt, ligesom arealerne ikke må anvendes til oplags- og losseplads, bortset fra naturlig oplagring af landbrugsprodukter fra engene, såsom hø, halm og tagrør.

§ 3. Anlæg af veje og stier er ikke tilladt uden samtykke fra de påtaleberettigede. Dette gælder dog ikke markveje anlagt som led i landbrugsdrift.

§ 4. Arealerne kan opdyrkes med græs og kløver. Periodevis korndyrkning i forbindelse med udlæg er tilladt.

§ 5. Anvendelse af kemiske skadedyrs- og ukrudtsbekæmpelsesmidler er ikke tilladt.

§ 6. Træplantning må ikke foretages uden samtykke fra de påtaleberettigede, undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning.

§ 7. Der må ikke opføres bygninger af nogen art. Det skal dog efter forudgående godkendelse af fredningsnævnet være tilladt at opføre nødvendige læskure for kreaturer.

§ 8. Det er ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, beboelsesbåde, bådehuse, jagthytter, skure eller andre indretninger, herunder master, tårne, benzintankanlæg, telte og campingvogne. De påtaleberettigede skal dog kunne tillade opstilling af observationstårne til iagttagelse af fuglelivet samt opstilling af andet udstyr til videnskabelige undersøgelser.

§ 9. Etablering af parkeringspladser uden for arealer, som er godkendt dertil af de påtaleberettigede, er ikke tilladt.

§ 10. Skæring og afhentning af tagrør må kun finde sted i tiden 1. oktober til 15. marts.

§ 11. Inddæmning, udtørring og afvanding er ikke tilladt.

§ 12. Jagt på arealerne må kun udøves af lodsejere eller jagtlejere. Udlejning af jagtretten må kun ske for mindst et år ad gangen. Salg af dagkort eller lignende er således ikke tilladt. I yngletiden, 15. marts til 15. juli, må der ikke udøves jagt på arealerne uden særlig tilladelse fra de påtaleberettigede.

§ 13. I yngleperioden 15. marts til 15. juli må alene den pågældende lodsejer samt dennes funktionærer og arbejdere færdes uden for offentlige veje, parkeringsarealer og stier uden skriftlig tilladelse fra en af lodsejerne udpeget repræsentant (eventuelt oldermanden) og naturfredningsrådet. I videnskabeligt

øjemed skal sådan tilladelse dog meddeles.

§ 14. Uden for yngleperioden 15. marts til 15. juli er færdsel på arealerne for andre end ejeren og dennes repræsentanter - ud over offentlighedens adgang til at færdes på offentlige veje m.v. samt på uopdyrkede, uindhegnede arealer i henhold til naturfredningslovens § 56 - kun tilladt efter tilladelse fra ejeren eller en af denne udpeget repræsentant (eventuelt Nyords oldermann). Ved færdsel i videnskabeligt øjemed skal sådan tilladelse dog meddeles.

Naturfredningsrådet afgør i tvivlstilfælde, om betingelsen "videnskabeligt øjemed" i § 13 og § 14 er opfyldt.

§ 15. På fredningsplanudvalgets og/eller naturfredningsrådets foranledning og bekostning skal det efter forudgående meddelelse til ejeren (eller den af ham udpegede repræsentant) være tilladt at foretage nødvendige skridt til opnåelse og bevarelse af den i § 1 nævnte tilstand, herunder f.eks. fjernelse af selvsået opvækst, driftsmæssige foranstaltninger vedrørende afgræsning m.v. Eventuelle lejeindtægter ved bortforpagtning vil tilfalde ejeren.

§ 16. Særbestemmelse.

Det skal være tilladt ejeren af matr.nr. 176 at etablere et anderi med stamvildænder ved gravning af et passende vandbassin, der indhegnes med trådnet, men uden overdækning, bebyggelse eller fremføring og benyttelse af elektricitet. Plan for anlægget vil forinden etablering være at forelægge fredningsnævnet til godkendelse.

§ 17. Fredningsplanudvalget opsætter nødvendige skilte med oplysning om fredningen, herunder til regulering af de fredede områders benyttelse. På det til parkeringsplads erhvervede

areal, jfr. nedenfor - og eventuelt andre egnede steder - opsættes tillige skilte til oplysning om områdets fugleliv, smh. § 8, stk. 2.

§ 18. Påtaleberettigede er fredningsnævnet for Storstrøms amts nordlige fredningskreds og naturfredningsrådet.

ad A og B.

Hvor tilladelse i henhold til ovenstående fredningsbestemmelser meddeles af fredningsnævnet, vil sagen forinden være at forelægge fredningsplanudvalget til udtalelse.

Vedrørende bestemmelsen om påtaleret, jfr. § 18, bemærkes, at overfredningsnævnet ikke har fundet tilstrækkelig anledning til at indsætte jagtrådet som påtaleberettiget, da dette ikke er en forudsætning for et samarbejde mellem jagt- og fredningsmyndigheder vedrørende fuglelivet på engene.

Erhvervelse.

Af matr.nr. 83 afstås til det offentlige (ved miljøministeriet) et areal på ca. 4.000 m² til anvendelse som parkeringsplads. Ifølge landbrugsministeriets approbation af 20. november 1974 er dette areal udstykket og matrikuleret som matr.nr. 83 b, medens restarealet af matr.nr. 83 er matrikuleret under matr.nr. 83 a.

V. Erstatning.

Ved fredningsnævnets kendelse er tilkendt erstatning for engene med 1.000 kr. pr. ha. Der er herved taget hensyn til, "at engarealerne er beliggende i landzone, at de på grund af deres lave beliggenhed ikke vil kunne bebygges, at arealerne ved 14. almindelige vurdering er vurderet til 500 kr. pr. ha, at en del af arealerne er beliggende strandværts strandbyggelinien, og der

ikke som følge af fredningen sker nogen væsentlig ændring i arealernes hidtidige anvendelse." For erhvervelse af et parkeringsareal på 4.000 m² af matr.nr. 83 tilkendtes 5.000 kr.

Overfredningsnævnet har for den ovenfor vedtagne fredning fremsat erstatningstilbud, der for engenes vedkommende svarer til godt halvdelen af de af fredningsnævnet tilkendte beløb - som efter overfredningsnævnets opfattelse overstiger den ved fredningen forvoldte værdinedgang af arealerne - og ca. 3.000 kr. pr. ha for agerlandet. Der er herved set bort fra, om arealerne er omfattet af strandbyggelinie, bortset fra 3 ejendomme - lb.nr. 1, 10 og 11 - hvor størstedelen af agerlandet er beliggende søværts linien, og en vis reduktion af den tilbudte erstatning derfor har fundet sted.

Samtlige ejere, bortset fra lb.nr. 3, der ikke har krævet erstatning, og lb.nr. 20, hvis areal er meget lille, har ønsket erstatningsspørgsmålet afgjort ved taksation.

Ved en den 22. februar 1974 afsagt kendelse har taksationskommissionen fastsat erstatningerne vedrørende såvel landbrugsarealerne som engene til samme beløb, som tilbudt af overfredningsnævnet, jfr. den skematiske opstilling nedenfor.

Af taksationskendelsen fremgår, at kommissionen ved fastsættelse af erstatningerne vedrørende agerlandet har lagt til grund, at der ved sagens rejsning i 1966 som følge af amtsrådets administration af landsbyggelovens § 5, stk. 2, ikke forelå aktuel mulighed for sommerhusudstyknig, samt at fredningen - efter servituttens indhold og det under sagen oplyste - ikke kan antages at medføre nogen væsentlig begrænsning i mulighederne for en hensigtsmæssig og strukturmæssig udvikling af landbruget på øen.

Om engene bemærker kommissionen bl.a., at fredningsservituttens bestemmelser om forbud mod anvendelse af kemiske skade-

dyrs- og ukrudtbekæmpelsesmidler har begrundet en større erstatning, end hvis arealerne var blevet fredet uden denne bestemmelse.

Omkostninger og forrentning.

Der tillægges advokat H. Høgsbro Holm, der har repræsenteret 14 ejere under hele fredningssagen, et omkostningsbeløb på 3.000 kr.

Fredningserstatningerne - bortset fra omkostningsbeløbet - forrentes med 8 % p.a. fra nævnskendelsens dato den 13. december 1972 til udbetalingen, idet overfredningsnævnet ikke har fundet anledning til at tilkende renter fra et tidligere tidspunkt end af fredningsnævnet bestemt.

Erstatningsudgifterne med renter som ovenfor nævnt vil efter overfredningsnævnets beslutning være at udrede med 9/10 af statskassen og 1/10 af Storstrøms amtsråd.

Et kort nr. 2173/72 over Nyord er vedhæftet nærværende kendelse. På kortet er vist grænselinien mellem landbrugsområdet og engområdet, samt grænserne for det ikke fredede byplanområde og kirkegårdsområde. De fredede arealer udgør ialt ca. 475 ha (ca. 106 ha agerland og ca. 369 ha engareal) samt nogle på kortet betegnede umatrikulerede arealer.

T h i   b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Storstrøms amts nordlige fredningskreds den 13. december 1972 afsagte kendelse om fredning af Nyord enge stadfæstes med de anførte udvidelser og ændringer, således at nedennævnte ejendomme samt umatrikulerede arealer og opgrødearealer pålægges de foran under punkt IV a (vedrørende landbrugsområdet) og B (vedrørende Nyord enge) fastsatte generelle bestemmelser.

I erstatning tilkendes der følgende beløb, der alle er anvist den 3. juli 1974. Alle matrikelnumre er af Nyord by og sogn.

Lb. nr.	Ejer	Engarealer matr.nr. ha	Landbrugsarealer matr.nr. ha	Erstatning kr.
1.	Gårdejer Ejner V. Jensen, Nyord	97, 128, 147, 175 ca. 18 ha	Del af 1 <u>a</u> 21 <u>z</u> ca. 4,6 ha	22.100
2.	Gårdejer Svend Ejnar Larsen, Nyord, pr. 17/1 1973 fru Es'he. H.R. Larsen	79, 130, 184 ca. 17,6 ha	Del af 2 <u>a</u> 21 <u>ah</u> ca. 4,6 ha	24.400
3.	Fonden for danske fuglelokaliteter, Jonstrupvang 4, 2750 Ballerup	89, 143, 182 ca. 19,6 ha	0	0
4.	Direktør Tage Sørensen, Camilla Nielsensvej 5, 2000 København F.	81, 126, 131 ca. 17,7 ha	Del af 4 <u>a</u> , 21 <u>ag</u> ca. 4,8 ha	24.100
5.	Fru Ella M. V. Sørensen, Nyord	92, 105, 142, 177, ca. 17,7 ha	Del af 5 <u>a</u> , 21 <u>o</u> ca. 4,8 ha	25.100
6 og 17.	Gårdejer Evald Lolle, Nyord	86, 90, 111, 115, 134, 179, 187, ca. 36,8 ha	Del af 6, 17, 21 <u>aa</u> , 21 <u>af</u> , 21 <u>ai</u> , 21 <u>ak</u> , 21 <u>an</u> , 21 <u>c</u> ca. 10,3 ha	53.000
7 og 14.	Ingeniør Jørgen Hastrup, Valhøjsallé 157, 2610 Rødovre	85, 91, 107, 113, 117, 133, 172, 173 ca. 36,5 ha	Del af 7, 14, 21 <u>ae</u> ca. 10,6 ha	53.700
8.	Gårdejer Knud Harry Hansen, Nyord	94, 136, 174 ca. 17,7 ha	Del af 8 <u>a</u> , 21 <u>æ</u> ca. 4,6 ha	24.450

Lb. nr.	Ejer	Engarealer matr.nr. ha	Landbrugs- arealer matr.nr. ha	Erstatning kr.
9.	Gårdejer Vald. Houmann, Nyord	83 a, 88, 108, 123, 138, 140, 180, 181 ca. 38,8 ha	9, 20 ca. 11 ha	56.500
	<u>Afståelse</u>	ca. 0,4 ha af 83, nu 83 <u>b</u>		5.000
10.	Fru Regine Jep- pesen, smst.	87, 137, 188 ca. 19,5 ha	10, 21 v ca. 5,4 ha	25.700
11.	Gårdejer Evald Johansen, smst.	82, 122, 144, 183 ca. 17,5 ha	11, 21 ø ca. 6,2 ha	25.000
12.	Gårdejer Hans P. Rasmussen, smst.	96, 135, 178 ca. 18,6 ha	12 a, 21 ab ca. 6,1 ha	29.150
13.	Dr.med. Jørgen Clausen, Pindehuggervang 25, 2840 Holte	93, 98, 145, 146, 170, 171 ca. 19,3 ha	3 a, 13, 21 ac ca. 10,7 ha	43.700
15.	Gårdejer Rikard Johansen Stolt, Nyord	78, 124, 132, 185 ca. 16,8 ha	15, 21 ad ca. 5,9 ha	27.800
16.	Enkefru Ingeborg Marie Nielsen, smst.	95, 186 ca. 17,4 ha	16 ca. 5,3 ha	26.350
18.	Gårdejer Børge E. Johansen Stolt	80, 129, 141, 176 ca. 19,3 ha	18, 21 al ca. 5,8 ha	27.600

Lb. nr.	Ejer	Engarealer matr.nr. ha	Landbrugsarealer matr.nr. ha	Erstatning kr.
19.	Frk. Eva Marcher Jensen, Gartnervænget 4, 4900 Nakskov	21 x, 84, 106, 109, 110, 112, 114, 116, 118, 119, 120, 121, 125, 127, 139 ca. 20,4 ha	19 5,6 ha	29.050
20.	Bernhard E. Nielsen		21 am ca. 220 m ²	300
				<hr/> 523.000
	<u>Omkostninger:</u> Advokat H. Høgsbro Holm, Frederiksgade 1, 1265 København K.			3.000
			Ialt	<hr/> 526.000 kr. =====

Erstatningsbeløbene - med undtagelse af omkostningsbeløbet - er forrentet med 8 % p.a. fra den 13. december 1972 og indtil udbetalingen. Af erstatningsudgiften er 9/10 udredet af staten og 1/10 af Storstrøms amtskommune.

Kendelsen vil være at lyse som adkomst for miljøministeriet til matr.nr. 83 b, Nyord by og sogn - ialt ca. 4.000 m² - idet der med hensyn til de ejendommen påhvilende servitutter og byrder henvises til tingbogen. Indtil parcellen er særskilt vurderet, udredes skatter og afgifter af den hidtidige ejer.

Udskriftens rigtighed bekræftes

B. Andersen

B. Andersen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

10/9-75-

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

T i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975 i sag om
fredning af Nyord (Ofn. 2173/72) afsagt den 10. september
1975.

I sagen om fredning af Nyord besluttede overfredningsnævnet, at ikke alene Nyord enge fredes - således som bestemt ved fredningsnævnets kendelse af 13. december 1972 - men at fredning også gennemføres af det højereliggende agerland, som påstået af fredningsplanudvalget, bortset fra arealerne i Nyord by og kirkegård. Dette meddeltes ejere og myndigheder ved skrivelse af 10. august 1973, og på dette grundlag er fredningserstatningerne fastsat ved den foretagne taksation og tilkendt ved overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975.

I denne kendelse af 10. september 1975 er de til kirkegården hørende arealer - der efter det ovenstående ikke er omfattet af fredningen - urigtigt angivet som matr.nr. 21 a, 21 b, etc. til og med matr. nr. 21 u, samt matr.nr. 108, Nyord by og sogn, jfr. kendelsens pag. 8, hvilke arealer tilligemed et umatrikuleret vej- og vandingsanlæg er angivet som "ikke fredet" på det kendelsen vedhæftede kort.

Da disse arealer ikke hører med til kirkegården, der er umatrikuleret, berigtiges forholdet herved, således at de nævnte arealer, der tilhører nedennævnte ejere, er omfattet af de for det øvrige agerland på Nyord fastsatte generelle bestemmelser.

Der sker herved samtidig berigtigelse af det forhold, at matr.nr. 108 i kendelsen af 10. september 1975 i konklusionen, jfr. pag. 17, urigtigt er medtaget som fredet engareal, men i henhold til ovenstående nu henregnes til fredet agerland.

T h i b e s t e m m e s :

Følgende ejendomme, alle af Nyord by og sogn, er omfattet af de ved overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975 fastsatte generelle bestemmelser for agerlandet på Nyord:

Lb.nr.	1	21 <u>s</u>	tilhørende	Fjner V. Jensen, Nyord.
"	2	21 <u>g</u>	"	fru Esther H. R. Larsen, Nyord.
"	4	21 <u>g</u> , 21 <u>m</u> , 21 <u>n</u>	"	direktør Tage Sørensen, Camilla Nielsensvej 5, 2000 København F.
"	5	21 <u>o</u>	"	fru Ella M. V. Sørensen, Nyord.
"	6 + 17	21 <u>c</u> , 21 <u>i</u>	"	gårdejer Evald Lolle, Nyord.
"	7 + 14	21 <u>r</u> , 21 <u>l</u>	"	ingeniør Jørgen Hastrup, Valhøjs Alle 157, 2610 Rødovre.
"	9	21 <u>a</u> , 21 <u>d</u> , 108	"	gårdejer Vald. Houmann, Nyord.
"	10	21 <u>h</u>	"	fru Regine Jeppesen, Nyord.
"	11	21 <u>p</u>	"	gårdejer Evald Johansen, Nyord.
"	12	21 <u>u</u>	"	gårdejer Hans P. Rasmussen, Nyord.
"	13	21 <u>e</u>	"	dr.med. Jørgen Clausen, Pindehuggervang 25, 2840 Holte.

Lb.nr. 15	21 <u>b</u>	tilhørende gårdejer Rikard Johansen Stolt, Nyord.
" 16	21 <u>t</u>	" enkefru Ingeborg Marie Niel- sen, Nyord.
" 18	21 <u>k</u>	" gårdejer Børge E. Johansen Stolt, Nyord.
" 19	21 <u>f</u>	" frk. Eva Marcher, Gartnervænget 4, 4900 Nakskov.

samt et umatrikuleret vej- og fælles vandingsanlæg.

Et kortudsnit i 1:2.000 af det til overfredningsnævnets
./ . kendelse af 10. september 1975 hørende kort er vedhæftet nærværende
kendelse under samme kortnummer. Kortudsnittet viser de her omhand-
lede arealer, som udgør ca. 3 ha.

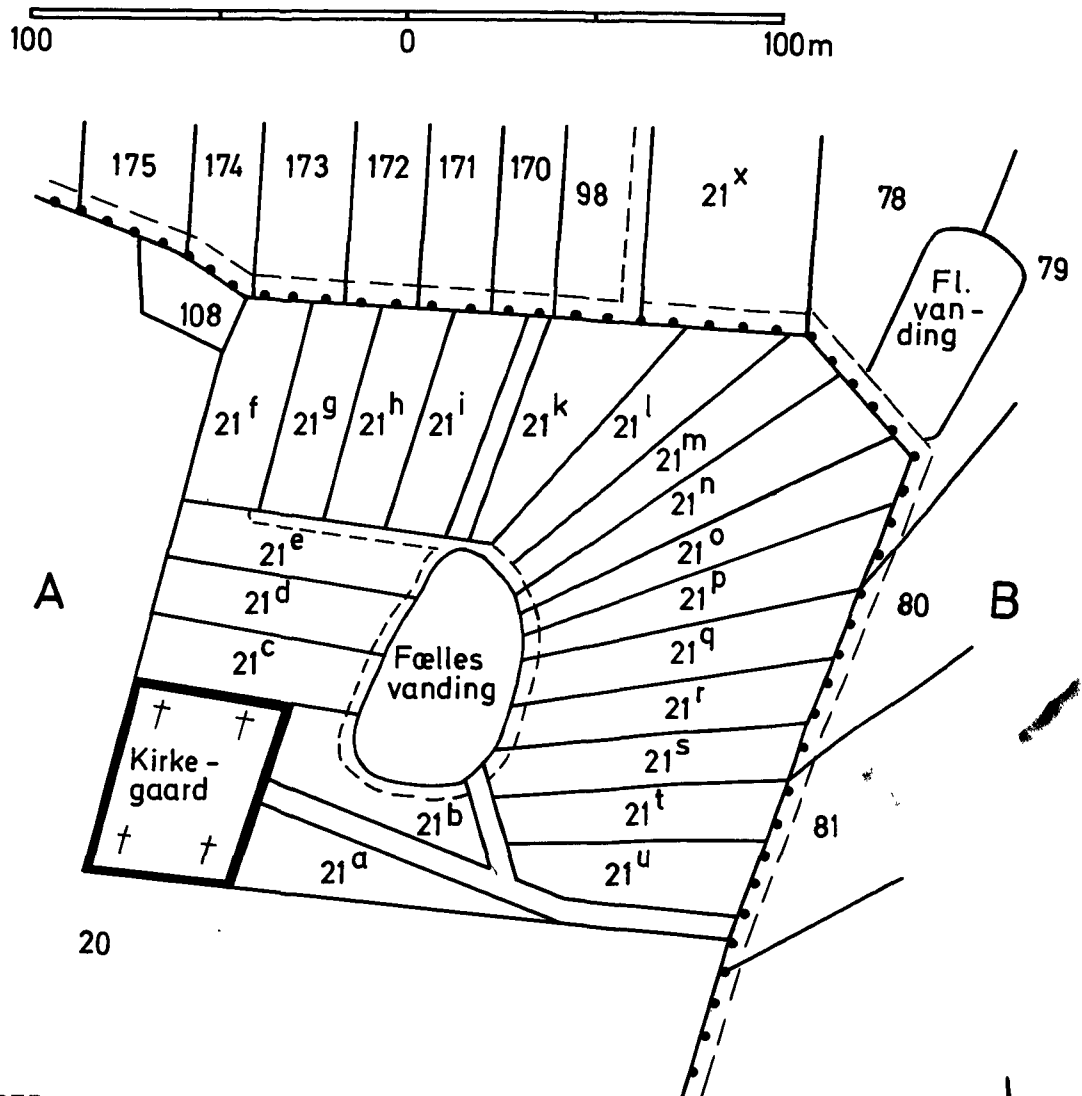
Udskriftens rigtighed bekræftes

B. Andersen
B. Andersen

Del af NYORD

1 : 2000

SIGNATURER:

- ..... Grænse mellem A- og B- område
- A Landbrugsområde
- B Engene
- Ikke fredet kirkegård

Kortbilag hørende til

OVERFREDNINGSNÆVNETS

kendelse i sag nr.: 2173 / 73
5 - 104 a

Grundkort udarbejdet den:

September 1975

Sted: Fredningssekretariatet

Rettelser, tilføjelser m. v.

af/dato

FREDNINGSNÆVNET >

KORT 1512 II SV

REG. NR. 5593 B

13/12-72.

204/66

K E N D E L S E

afsagt den 13. december 1972

om

fredning af Nyord enge

af

Fredningsnævnet i Storstrøms
amts nordlige fredningskreds.

Ved skrivelse af 24. juni 1966 har det daværende fredningsplanudvalg for Sorø og Præstø amter efter bemyndigelse fra ministeriet for kulturelle anliggender begæret øen Nyord fredet i henhold til naturfredningsloven.

Den nedlagte fredningspåstand var bilagt udtalelser fra Naturfredningsrådet, Nationalmuseet, Reservatrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningssagens rejsning er bekendtgjort i Statstidende den 30. juni 1966.

Ved de indledende forhandlinger den 7. september 1966 i fredningssagen fremkom der fra lodsejernes side ønske om at få foretaget en nærmere undersøgelse af alle de problemer som fredningssagens rejsning skabte.

Der nedsattes derfor et lokalt ø-udvalg, der sammen med De samvirken- de danske Landboforeninger anmodede Fonden for Bygnings- og Landskabskul- tur om at foretage en sådan undersøgelse. Fredningssagen blev som følge heraf stillet i bero.

Før afslutningen af undersøgelsen var de implicerede parter ved et møde den 13. november 1967 enedes om, at de kulturhistoriske, landskabe- lige og videnskabelige værdier på Nyord bedst kunne bevares ved udarbej- delse af en byplanvedtægt for selve byen, en byplanvedtægt med landbrugs- bestemmelse - suppleret med bestemmelser om at eventuelt nyt landbrugsbyg- geri skulle godkendes af fredningsmyndighederne - for agerlandet og en fredning af engene.

I maj 1968 offentliggjordes Fondens undersøgelse vedrørende Nyord. Der er herefter på grundlag af undersøgelsen og aftalen på lige nævnte mø- de udarbejdet en partiel byplanvedtægt for Nyord by. Byplanvedtægten er vedtaget af Møn kommune den 10. marts 1971.

Ved skrivelse af 15. december 1971 har fredningsplanudvalget for Storstrøms amt - efter at de i henhold til nugældende love mulige planved- tægter for området er udarbejdet - anmodet om, at den i bero stillede fred-

ningssag måtte blive genoptaget til fortsat behandling.

Fredningsplanudvalget har nedlagt følgende fredningspåstand for landbrugsområdet (høje moræneland) på Nyord uden for det område, der omfattes af forslaget til partiel byplanvedtægt:

1. Arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af et landbrugsområde opretholdes.
2. Ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder grus- sten- og lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt, ligesom arealerne, bortset fra naturlig oplagring af landbrugsprodukter ikke må anvendes til oplags- og losseplads.
3. Anlæg af veje og stier er ikke tilladt uden samtykke fra de påtaleberettigede. Dette gælder dog ikke markveje anlagt som led i landbrugsdrift.
4. Træplantning må ikke foretages uden samtykke fra de påtaleberettigede undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning. Nyplantning skal bestå af almindelige danske løvtræer.
5. Stengærder må ikke forandres eller fjernes uden samtykke fra de påtaleberettigede.
6. Opførelse af nødvendige landbrugsbygninger skal være tilladt efter planer, der er godkendt af de påtaleberettigede.

De påtaleberettigede kan nægte tilladelse til nybyggeri:

- a: Såfremt det eksisterende helhedsindtryk ændres i væsentligt omfang og i uheldig retning og der samtidig kan påpeges anden mulighed for placering og/eller ydre udformning, der funktionelt kan modsvare det af lodsejeren ønskede, eller;
- b: Såfremt det ønskede ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

7. Herudover må der ikke opføres bygninger af nogen art, ligesom det ikke er tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, beboelses-

både, badehuse, jagthytter/skure eller andre indretninger af nogen art, herunder master, tårne og benzinanlæg.

8. Etablering af teltlejre, camping- og parkeringspladser uden for arealer, som er godkendt dertil af de påtaleberettigede, er ikke tilladt.
9. Påtaleberettigede er fredningsnævnet for Storstrøms Amts nordlige fredningskreds, Naturfredningsrådet og fredningsplanudvalget for Storstrøms amt.
10. Punkterne 1 - 4 skal ikke være gældende for kirkegården.
For så vidt angår Nyord Enge med tilstødende opgrødearealer har fredningsplanudvalget nedlagt følgende fredningspåstand:
  1. Arealerne bevarcs i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af overvejende kreaturafgræssede strandenge opretholdes.
  2. Ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder sand- grus- og lergravning, opfyldning og planering, er ikke tilladt, ligesom arealerne ikke må anvendes til oplags- og losseplads, bortset fra naturlig oplagring af landbrugsprodukter fra engene, såsom hø, halm og tagrør.
  3. Anlæg af veje og stier er ikke tilladt uden samtykke fra de påtaleberettigede. Dette gælder dog ikke markveje anlagt som led i landbrugsdrift.
  4. Arealerne kan opdyrkes med græs og kløver. Periodevis korndyrkning i forbindelse med udlæg er tilladt.
  5. Anvendelse af kemiske skadedyrs- og ukrudtsbekæmpelsesmidler er ikke tilladt.
  6. Træplantning må ikke foretages uden samtykke fra de påtaleberettigede, undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning.
  7. Der må ikke opføres bygninger af nogen art. Det skal dog efter forudgående godkendelse af de påtaleberettigede være tilladt at opføre

nødvendige læskure for kreaturer.

8. Det er ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, beboelsesbåde, bådehuse, jagthytter, skure eller andre indretninger, herunder master, tårne, benzintankanlæg, telte og campingvogne. De påtaleberettigede skal dog kunne tillade opstilling af observationstårne til iagttagelse af fuglelivet samt opstilling af andet udstyr til videnskabelige undersøgelser.
9. Etablering af parkeringspladser udenfor arealer, som er godkendt dertil af de påtaleberettigede er ikke tilladt.
10. Skæring af tagrør må kun finde sted i tiden 1. oktober til 1. marts.
11. Inddæmning, udtørring og afvanding er ikke tilladt.
12. Jagt på arealerne må kun udøves af lodsejerne eller jagtlejere. Udlejning af jagtretten må kun ske for mindst et år ad gangen. Salg af dagkort eller lignende er således ikke tilladt. I yngletiden 15. marts til 15. juli må der ikke udøves jagt på arealerne uden særlig tilladelse fra de påtaleberettigede.
13. I yngleperioden 15. marts til 15. juli må alene den pågældende lodsejer samt dennes funktionærer og arbejdere færdes udenfor offentlige veje, parkeringsarealer og stier uden tilladelse. Al anden færdsel indenfor denne periode kræver skriftlig tilladelse fra en af lodsejerne udpeget repræsentant og Naturfredningsrådet. Hvor færdsel ønskes udøvet i videnskabeligt øjemed, skal sådan tilladelse dog meddeles.
14. Uden for perioden 15. marts til 15. juli er færdsel på arealerne - udover hvad der er hjemlet i naturfredningslovens § 56 - for andre end lodsejeren og dennes funktionærer og arbejdere kun tilladt med tilladelse fra en af lodsejeren udpeget repræsentant. Hvor færdsel ønskes udøvet i videnskabeligt øjemed, skal sådan tilladelse dog meddeles. I tvivlstilfælde afgør Naturfredningsrådet om

betingelsen "videnskabeligt øjemed" er opfyldt.

15. På de påtaleberettigedes foranledning og bekostning skal det være tilladt at foretage foranstaltninger til den ønskede tilstands opnåelse og bevarelse, herunder for eksempel fjernelse af selvsået opvækst.
16. Påtaleberettigede er fredningsnævnet i Storstrøms amts nordlige fredningskreds, Naturfredningsrådet og fredningsplanudvalget for Storstrøms amt.
17. Særbestemmelse.

Af matr. nr. 83 påstås et areal på 4000 m² - beliggende omkring den på matrikelnummeret værende beplantning - afstået til det offentlige til anvendelse som parkeringsplads.

Påstanden har af fredningsplanudvalget været forelagt Statens naturfrednings- og landskabskonsulent, Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Møn kommunes udvalg for faste ejendomme, formanden for ø-udvalget sognefoged Evald Johansen, samt arkitekt Vibeke Fischer-Thomsen - der har forestået Nyordundersøgelsen - til udtalelse.

Alle de adspurgte - med undtagelse af sognefoged Evald Johansen og Møn kommunes ejendomsudvalg - har tiltrådt udformningen af de nedlagte fredningspåstande.

Ved møde den 14. februar 1972 - til hvilket møde alle interesserede parter har været indvarslet - er foreslået følgende formulering af post 10 i fredningspåstanden vedrørende engene:

"Skæring og afhentning af tagrør må kun finde sted i tiden 1. oktober til 15. marts".

Fredningsplanudvalget har tiltrådt ændringsforslaget, hvorfor fredningspåstanden er ændret i overensstemmelse hermed.

Naturfredningsrådet har i skrivelse af 22. juni 1965 om Nyords or-

nitologiske forhold udtalt følgende:

"Rådet må tillægge en fredning af Nyord stor naturvidenskabelig betydning, især med hensyn til øens ornitologiske værdi. Man har foretaget en besigtigelse af øens fugleliv i dette forår og skal i den anledning udtale, at de vidtstrakte strandenge på øens østlige del huser en såvel meget arts- som individrig ynglebestand af typiske strandengsfugle. Særlig bemærkelsesværdigt er et stort antal ynglende strandkader, der her finder ideelle yngle- og fourageringsområder. Når bortses fra Saltholm, hvis fremtid som naturområde er meget usikker, findes en lignende bestand vel næppe noget andet sted i landet udenfor det sydvestjyske vadehavsområde. Desuden skal fremhæves yngleforekomsten af arterne af stor kobbersneppe, brushøne og klyde og at stedet sikkert er et vigtigt yngleområde for svømmeænder. Såvel engene med de lavvandede småsøer som de fladvandede kyststrækninger er velegnede raste- og fourageringspladser for trækkende svømme- og vadefugle.

Rådet må i høj grad anse det for ønskeligt, at det karakteristiske og righoldige fugleliv på Nyord bevares".

Om engenes botaniske betydning har rådet ved skrivelse af 1. september 1965 udtalt sig således:

"Som omtalt i skrivelse 70/65 (1230) vedrørende fredning af Nyord ville Naturfredningsrådet i juli lade foretage en botanisk undersøgelse af strandengene på øen. Denne er nu udført, og den viser, at Nyords strandenge er særdeles artsrige, således at man der kan finde de fleste typiske strandengsarter samt flere, der er karakteristiske for landets sydlige strandenge (*Allium vineale*, *Inula britannica*, *Juncus maritimus*; den sidste danner store rene bestande på nordkysten ud mod Bredeholm). De ikke-saltpåvirkede enge huser også flere interessante arter, hvori blandt må fremhæves den mærkelige bregneart slangetunge (*Ophioglossum vulgatum*). Fra botanisk videnskabeligt synspunkt er Nyords strandenge

fredningsværdige, men dette mere på grund af artsantal end på grund af vegetationen, der ofte er ikke lidt kulturpåvirket. Landskabsbilledet - de store engflader - har en betydelig skønhedsværdi og fuglelivet er som allerede nævnt af stor interesse".

Reservatrådet har ved skrivelse af 3. februar 1966 erklæret, at rådet finder det af stor betydning, at Nyord fredes.

Naturfredningsforeningen har tiltrådt fredningsforslaget.

I Møn-Nyord analysen er fra Trap om øens landskabelige værdier citeret følgende:

"Øen er omgivet af flade grunde og skilles fra Ulvshale på Møn ved det smalle, dybe Ulvshaleløb. Af den 510 ha. store ø udgør istidslandskabet kun 120 ha. og har form som en trekant. Overfladen af dette hæver sig til 15 m og sænker sig jævnt til alle sider under dannelse af lave klitter. Hvor istidslandskabet hører op mod øst, fortsætter landet som et udstrakt, lavtliggende, marint forland, der henligger som græsningsland og hvis laveste dele er udsat for vinterens oversvømmelser. Grænsen mellem land og hav er her ganske jævn og ændres stadig, således at en række holme ved nordkysten (Ebbenæs Holm, Pommels Holm, Krage Holm og Brede Holm) efterhånden praktisk talt er vokset sammen med Nyord. En lille granplantning øst for kirkegården er øens eneste træbevoksning. Kysten er mod vest på sine steder bevokset med tjørn. En vej fører fra Nyord by tværs over engene til Ulvshale løb".

Ved ovennævnte møde afholdt 14. februar 1972 har ø-udvalget, der repræsenterer lodsejerne protesteret imod, at det høje agerland fredes.

Med hensyn til engene har lodsejerne ikke protesteret mod fredning af disse, men har foreslået visse ændringer i fredningspåstanden, blandt andet gående ud på, at der bør gives tilladelse til kemisk ukrudtsbekæmpelse og etablering af læhegn og vildtremiser.

Der er endvidere nedlagt protest mod post 17. om etablering af par-

keringsplads på matr. nr. 83.

Under mødet har kommunen indstillet, at følge lodsejernes påstande.

Jagtrådet har anbefalet, at der gives tilladelse til etablering af vildtremiser og har endvidere fremsat ønske om at blive indsat som påtaleberettiget.

Fredningsnævnet finder enstemmigt, at engarealerne i medfør af § 1. i bekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 om naturfredning bør fredes i overensstemmelse med den af fredningsplanudvalget medlagte fredningspåstand med ændring i post 10. som ovenfor nævnt.

Fredningsnævnets afgørelse er begrundet i arealernes ornitologiske, botaniske og landskabelige værdier.

Med henblik på at sikre de ornitologiske værdier har fredningsnævnet ved skrivelse af 31. maj 1972 anmodet ministeriet for kulturelle anliggender om i medfør af naturfredningslovens § 60 at frede søterriet omkring Nyord.

Fredningsnævnet har ikke fundet anledning til at tage de øvrige fremsatte ændringsforslag til følge, idet man finder, at gennemførelsen af disse forslag på afgørende måde vil stride mod formålet med fredningen.

Med hensyn til påstanden om etablering af parkeringsplads finder fredningsnævnet, at denne i væsentlig grad forbedrer offentlighedens mulighed for at iagttage fuglelivet.

Fredningsnævnet finder heller ikke anledning til at indsætte Jagtrådet som påtaleberettiget.

Nævnets formand finder endvidere, at agerlandet bør fredes i overensstemmelse med fredningsplanudvalgets påstand under hensyn til, at Nyord udgør en særpræget landskabelig helhed og at det har væsentlig betydning for beskyttelsen af engenes botaniske og ornitologiske værdier,

at der skabes sikkerhed for, at det høje agerland fortsat alene anvendes til landbrug.

Nævnets øvrige medlemmer har ikke fundet anledning til at tage denne påstand til følge, idet disse medlemmer finder, at reglerne i by- og landzonenloven giver tilstrækkelig sikkerhed for en hensigtsmæssig udnyttelse af området.

Det bemærkes herved, at såvel Nyord enge som agerlandet er beliggende i landzone jfr. Møn kommunes skrivelse af 14. november 1972.

Fredningspåstanden for så vidt angår agerlandet, vil herefter ikke være at tage til følge.

Den foran bostemte fredning iværksættes på de i fredningsbegæringen som Nyord Enge betegnede arealer, der fremgår af det kendelsen vedhæftede kort og nedenstående skematiske lodsejerfortegnelse, der tillige viser den erstatning, hver enkelt lodsejer har fået tilkendt.

lodsejer	matr.nr.	areal	krævet erstatning	tilkendt erstatning
1. gdr. Ejner V. Jensen, Nyord, Stege.	97,128,147,175	17.9588	26.938,20 kr.	17.959,00 kr.
2. gdr. Svend E. Larsen, Nyord, Stege.	79,130,184	17.6145	26.421,75 kr.	17.614,00 kr.
3. Fugleværnsfonden, Jonstrupvangvej 4, 2750 Ballerup.	89,143,182	19.6654	efter nævnets bestemmelse	0,00 kr.
4. direktør Tage Sørensen, Camilla Nielsensvej 5, II., th. 2000 København F.	81,126,131	17.7350	886.750,00 kr.	17.735,00 kr.
5. fru Ella M. V. Sørensen, Nyord, Stege.	92,105,142,177	17.7429	26.614,35 kr.	17.743,00 kr.

lodsejer	matr.nr.	areal	krævet erstatning	tilkendt erstatning
6. gdr. Evald Lolle, Nyord, Stege.	86,179	18.3963	27.594,45 kr.	18.396,00 kr.
7. ingeniør Jørgen Hastrup, Valhøjsalle 157, 2610 Rødovre.	85,107,173	18.0838	904.190,00 kr.	18.083,00 kr.
8. gdr. Knud H. Hansen, Nyord, Stege.	94,136,174	17.7000	26.550,00 kr.	17.700,00 kr.
9. gdr. Valdemar Houmann, Nyord, Stege.	83,88,108,123, 138,140,180,181	39.6774	59.516,00 kr.	39.277,00 kr. + 5.000,00 kr. for erhvervelse
10. fru Regina Jeppesen, Nyord, Stege.	87,137,188	19.4807	29.221,05 kr.	19.481,00 kr.

lodsejer	matr.nr.	areal	krævet erstatning	tilkendt erstatning
11. gdr. sognefoged Evald Johansen, Nyord, Stege.	82,122,144,183	17.5348	26.302,20 kr.	17.535,00 kr.
12. gdr. Hans P. Ras- mussen, Nyord, Stege.	96,135,178	18.6022	27.903,30 kr.	18.602,00 kr.
13. dr.med. Jørgen Clausen, Pindehuggervang 25, 2840 Holte.	93,98,145,146 170,171	19.2996	28.949,40 kr.	19.300,00 kr.
14. Minerva-Ingeniør-Handels- firma, Jørgen Hastrup, Valhøjalle 157, 2610 Rødovre.	91,113,117,133, 172	18.4127	920.635,00 kr.	18.413,00 kr.
15. gdr. Richard Johansen Stolt, Nyord, Stege.	78,124,132,185	16.8504	25.275,60 kr.	16.850,00 kr.

lodsejer	matr.nr.	areal	krævet erstatning	tilkendt erstatning
16. fru Ingeborg Marie Nielsen, Nyord, Stege.	95,186	17.3992	26.098,80 kr.	17.399,00 kr.
17. gdr. Ewald Lolle, Nyord, Stege.	90,111,115,134, 187	18.4047	27.607,05 kr.	18.405,00 kr.
18. gdr. Eigil Johansen Stolt, Nyord, Stege.	80,129,141,176	19.3455	29.018,25 kr.	19.345,00 kr.
19. Eva Marcher Jensen, Gartnervænget 4, 4900 Nakskov.	21-x,84,106,109, 110,112,114,116, 118,119,120,121, 125,127,139	20.4179	30.626,85 kr.	20.418,00 kr.

En del af engarealerne er beliggende strandværts den i naturfredningslovens § 46 nævnte strandbyggelinie. En nærmere beregning af i hvilket omfang dette er tilfældet, er undladt - dels under hensyn til, at en sådan beregning ville være meget tidkrævende og kostbar på grund af arealernes karakter - og dels under hensyn til, at fredningsnævnet har fundet en sådan beregning mindre nødvendig, idet det må antages at såvel arealerne landværts som strandværts strandbyggelinien ikke vil kunne bebygges på grund af deres lave beliggenhed.

Lodsejerne har nedlagt erstatningskrav som angivet i den skematiske lodsejerfortegnelse.

Advokat H. Høgsbro Holm har som advokat for 15 lodsejere påstået tilkendt omkostninger.

Han har endvidere nedlagt påstand om, at de tilkendte erstatningsbeløb forrentes fra sagens rejsning at regne.

Fredningsnævnet har ved tilkendelse af erstatning taget hensyn til at engarealerne er beliggende i landzone, at de på grund af deres lave beliggenhed ikke vil kunne bebygges, at arealerne ved 14. almindelige vurdering er vurderet til 500,00 kr. pr. ha. at en del af arealerne er beliggende strandværts strandbyggelinien og der ikke som følge af fredningen sker nogen væsentlig ændring i arealernes hidtidige anvendelse.

Nævnet finder herefter, at værdiforringelsen som følge af fredningen ikke overstiger 1.000,00 kr. pr. ha.

Erstatningen for erhvervelse af den i fredningspåstandens post 17. nævnte parkeringsplads fastsættes til 5.000,00 kr.

Erstatningerne er herefter fastsat som ovenfor nævnt i den skematiske oversigt.

Fredningsnævnet har ikke fundet anledning til at tilkende Fugleværnsfonden som ejer af matr. nr.ene 89, 143 og 182 erstatning, idet fonden har erhvervet de pågældende ejendomme med henblik på at sikre

fuglelivet i overensstemmelse med den iværksatte fredning.

Den samlede erstatning beløber sig til 355.255,00 kr.

Der findes ikke anledning til at tilkende omkostninger.

Fredningsnævnet har ikke fundet anledning til at fastsætte et andet begyndelsestidspunkt for forrentningen end kendelsens afsigelse, idet man ikke finder, at fredningssagen har medført nogen væsentlig indskrænkning i lodsjornes erhvervsmæssige udnyttelse af arealerne.

Fredningsnævnet har ikke fundet anledning til at tilkende pantaverne andel i erstatningssummerne.

Erstatningerne forrentes fra kendelsens afsigelse med en rente, der er 1 % højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte rente.

Ifølge naturfredningslovens § 33 udredes 3/4 af Statskassen og 1/4 af Amtsfonden for Storstrøms amt.

Kendelsen vil være at tinglyse på de i den skematiske fortegnelse angivne ejendomme.

Thi bestemmes:

Nyord enge fredes som foran bestemt i overensstemmelse med den af fredningsplanudvalget nedlagte påstand.

Som nævnt i påstandens post 17. erhverves 4000 m² af matr. nr. 83 af det offentlige.

Påstanden om fredning af agerlandet (høje moræneland) tages efter stemmeflertallet ikke til følge.

Kendelsen vil være at tinglyse på de i den skematiske overersigt nævnte matrikelnumre.

I erstatning tilkendes der

1.	gårdejer Ejner V. Jensen	17.959,00 kr.
2.	gårdejer Svend E. Larsen	17.614,00 -
3.	Fugleværnsfonden	0,00 -
4.	direktør Tage Sørensen	17.735,00 -
5.	fru Ella M. V. Sørensen	17.743,00 -
6. og 17.	gårdejer Evald Lolle	36.801,00 -
7. og 14.	ingeniør Jørgen Hastrup	36.496,00 -
8.	gårdejer Knud H. Hansen	17.700,00 -
9.	gårdejer Valdomar Houmann	44.277,00 -
10.	fru Regina Joppesen	19.481,00 -
11.	gårdejer sognefoged Evald Johansen	17.535,00 -
12.	gårdejer Hans P. Rasmussen	18.602,00 -
13.	dr. med. Jørgen Clausen	19.300,00 -
15.	gårdejer Richard Johansen Stolt	16.850,00 -
16.	fru Ingeborg Marie Nielsen	17.399,00 -
18.	gårdejer Eigil Johansen Stolt	19.345,00 -
19.	fr. Eva Marcher Jensen	20.418,00 -

De tilkendte erstatninger forrentes fra kendelsens afsigelse at regne med en rente der er 1 % højere end den af Danmarks Nationalbank fastsat-

te rente.

Af erstatningsbeløbene udredes $\frac{3}{4}$ af Statskassen og $\frac{1}{4}$ af Amtsfonden for Storstrøms amt.

Idet det samlede erstatningsbeløb overstiger 50.000,00 kr. forelægges fredningskendelsen for Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 25.

Anke til Overfredningsnævnet af kendelsen skal ske inden 4 uger fra denne kendelses forkyndelse.

sign. T. Worsaae.

sign. Albert Petersen.

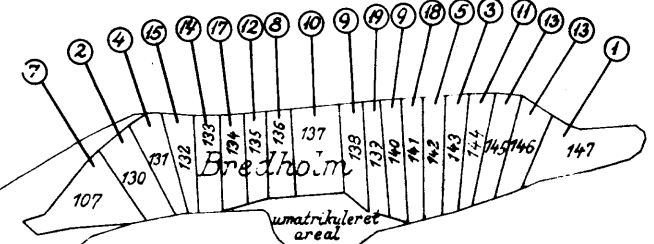
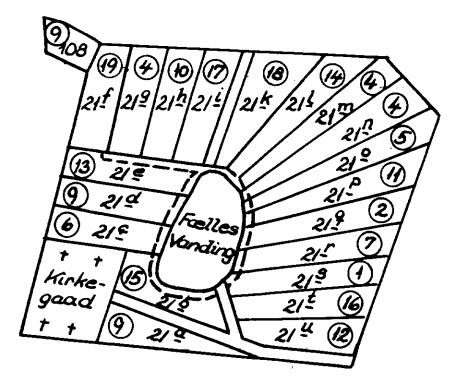
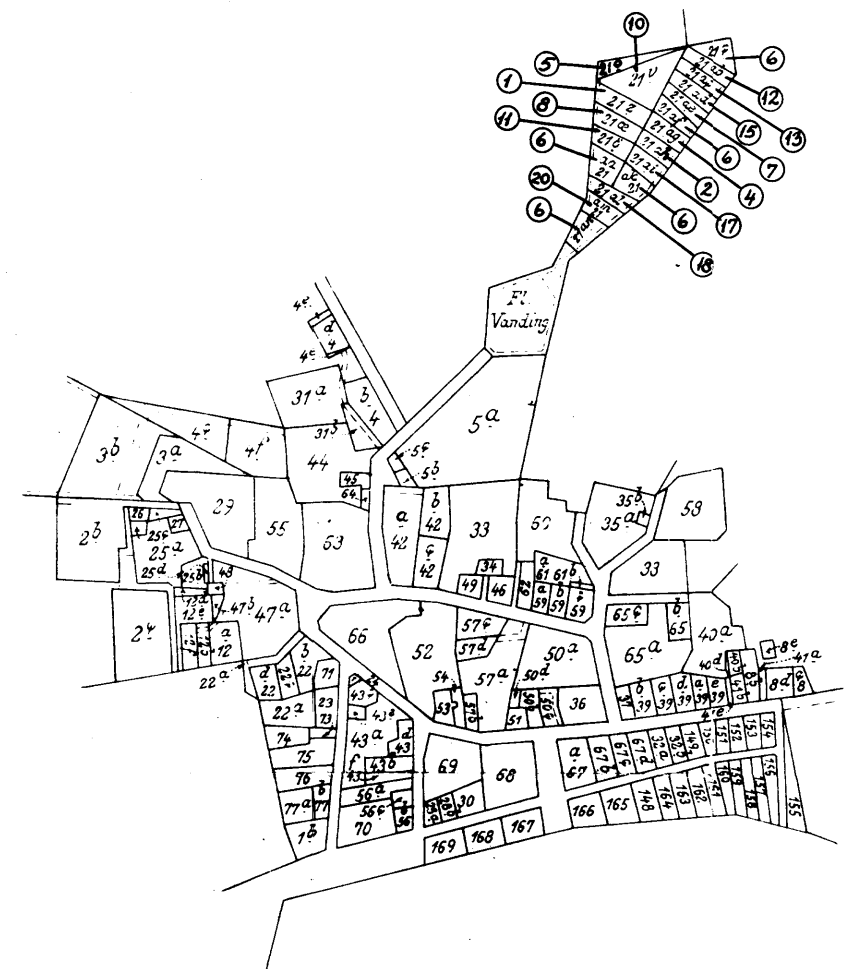
sign. H. J. Maul.

KORT >

Randtegning i 1 : 4000.

REG. NR. 5593 A Ægholms Sand

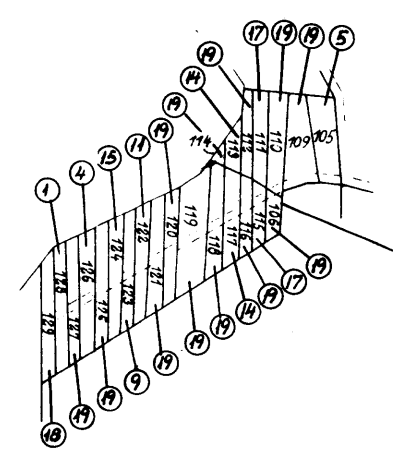
Randtegning i 1 : 4000.

KORT 1572 II SV

Ægholms Rendø

Randtegning i 1 : 4000.

Vesternæs

REG. NR. 05593.050

Kort i 1:10000.

Nyord Sogn,

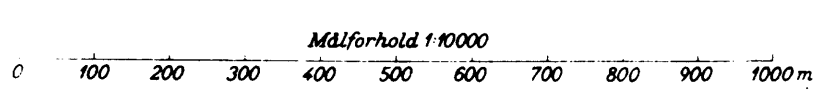
Mönbo Herred, Storstrøms Amt

Fremstillet på grundlag af matrikeltkortene. Veje, bygninger og skovsignaturer er dog delvis påført eller ændret efter Geodætisk Instituts målebordsblade.

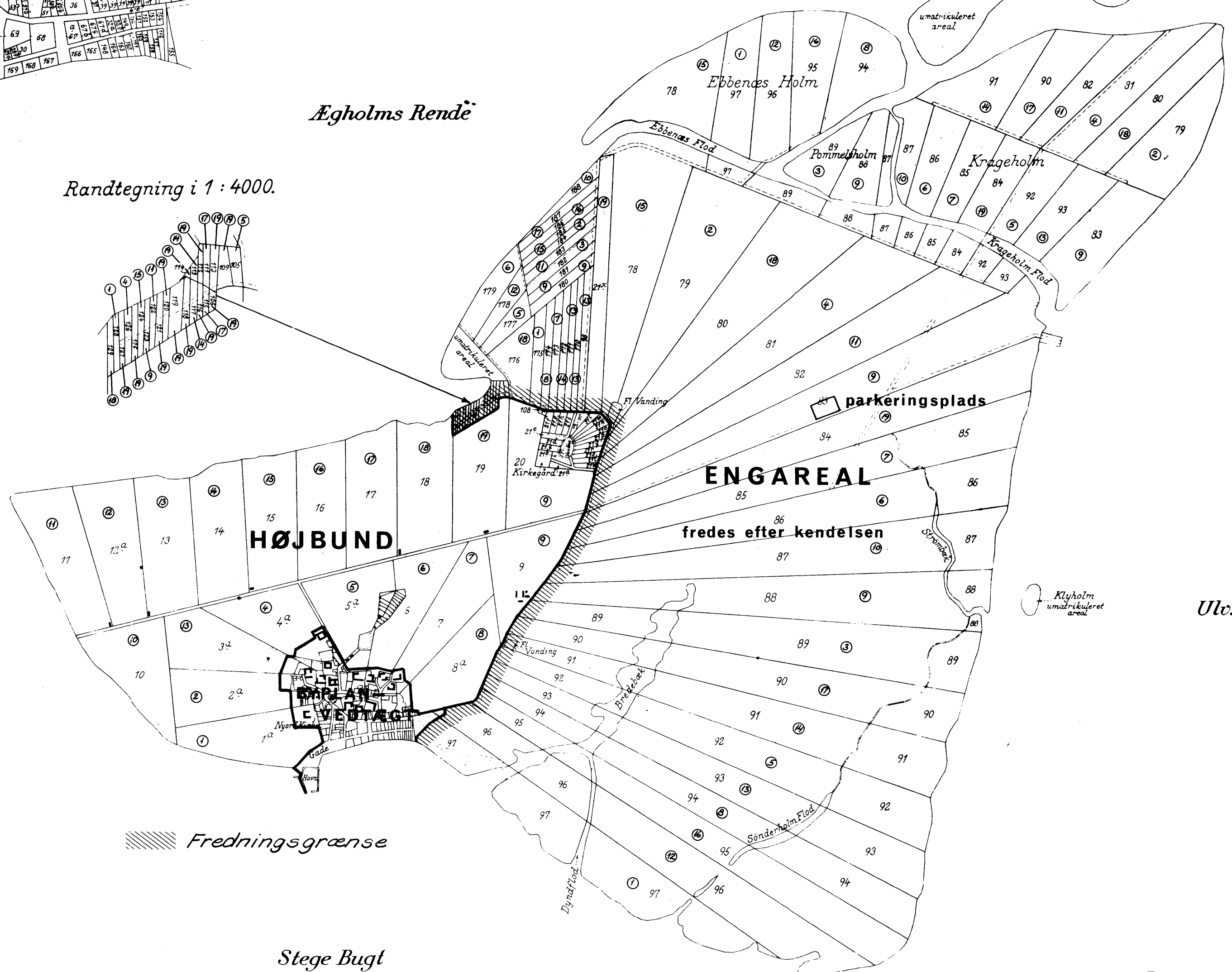
Hvor matr.nre.ikke er påført selve kortet i 1:10000, findes de på en randtegning i større målforhold.

Matrikulære forandringer er medtaget indtil d. 19.9.

Matrikeldirektoratet.

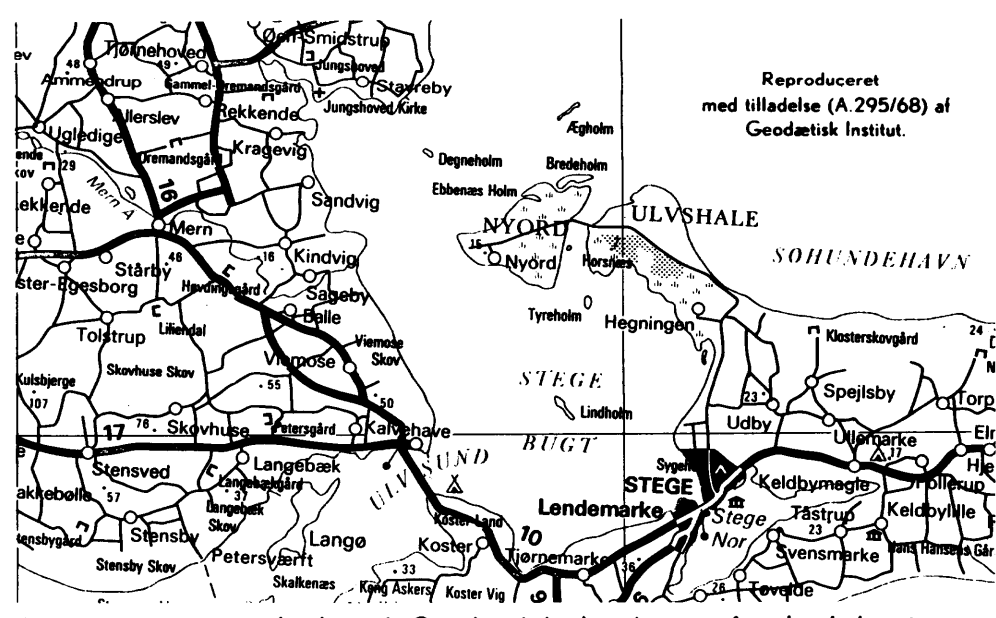
Stige Bugt

Ulvshale Løb

Fredningsplanudvalget for Storstrøms amt okt. 1972

Nyord Sogn består kun af eet ejerlav Nyord Ø.

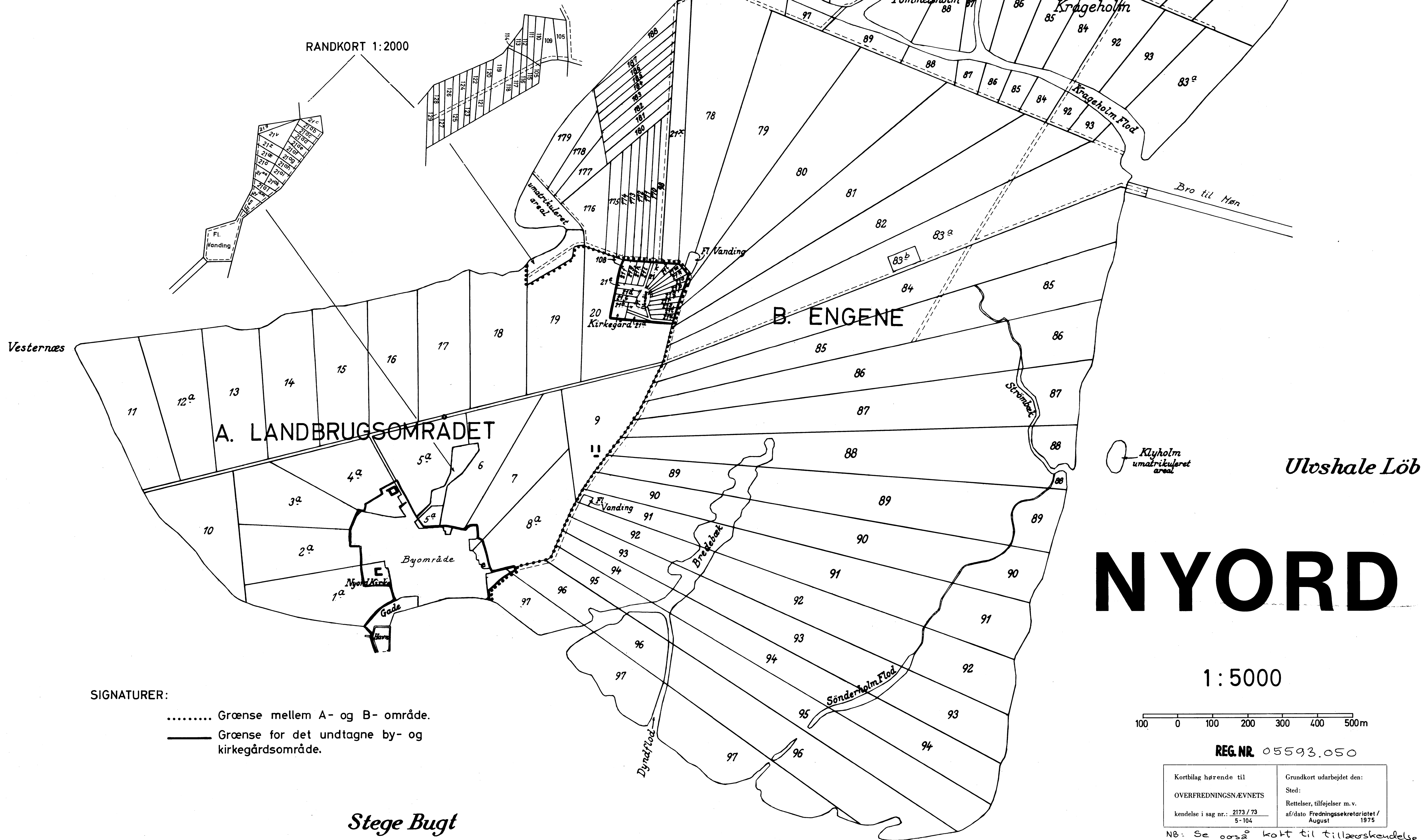

Reproduceret med tilladelse (A.295/68) af Geodætisk Institut.

Øversigtskort: udsnit af Geodætisk Instituts fødselskort 1:200000

Ægholms Rende

RANDKORT 1:2000

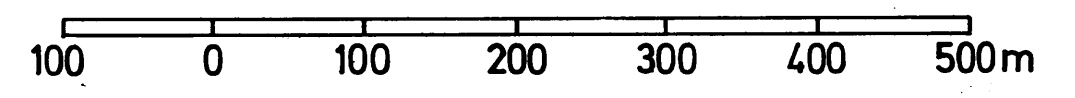
SIGNATURER:

- ..... Grænse mellem A- og B- område.
- Grænse for det undtagne by- og kirkegårdsområde.

Stege Bugt

NYORD

1:5000

REG. NR. 05593.050

Kortbilag hørende til	Grundkort udarbejdet den:
OVERFREDNINGSNÆVNETS	Sted:
kendelse i sag nr.: 2173 / 73	Rettelser, tilføjelser m.v.
5-104	af dato Fredningssekretariatet / August 1975

NB: Se også kort til tillægskendelse

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05593.05

Dispensationer i perioden: 04-03-1982 - 11-08-2006

REG. NR. 5593 B

FREDNINGSNÆVNET

I

STORSTROMS AMTS
NORDLIGE FREDNINGSKREDS

Dommerkontoret
4660 Store-Heddinge

Store-Heddinge, den

4.3.1982

J. nr.

29/82

se 264/81

af 15.3.82

Nævnet har d.d. tilskrevet landinspektør H. Veergaard, H.I. Hansensvej
29,4760 Vordingborg således:

Modtaget af fredeinspektøren

23. marts 1982

Strand
Fredning
C

I en gennem Storstrøms Amtskommunes fredningsinspektorat fremsendt sag har De anmodet om nævnets udtalelse i anledning af en påtænkt frastykning og salg af engparcellerne 8-a, 21-a, 94, 136 og 174, Nyord ø, Nyord, Møn kommune til Dansk Ornitologisk Forening.

De nævnte parceller ligger søvarts strandfredningslinien og er omfattet af den ved Overfredningsnævnets kendelse pålagte fredning. ^{af 10-9-1975}

Da der ikke sker ændret anvendelse af de nævnte parceller, og da der ikke sker udstykning, hvorved der fastlægges nye søvarts strandbeskyttelseslinien finder nævnet, at den påtænkte frastykning ikke er i strid med fredningsbestemmelserne. Det forudsættes dog, at foreningens erhvervelse af parcellerne ikke medfører øget færdsel jfr. fredningskendelsens § 13.

P.n.v.

Kurt Andersen

S/S-289

FREDNINGSNÆVNET

I

STORSTRØMS AMTS
NORDLIGE FREDNINGSKRÆDSDommerkontoret
4660 Store-Heddinge

Store-Heddinge, den 26.3.1983

J. nr. 30/83

Nævnet har d.d. tilskrevet

Hr. landinspektør H. Voergaard

H.I. Hansensvej 29

4760 Vordingborg

således:

I skrivelse af 8 februar 1983 har De for ejerne af matr. nr. 8-a, Nyord Ø, Nyord ansøgt om dispensation fra den den 10.9.1975 pålagte fredningskendelse over Nyord i anledning af, at et areal på 266 m² ønskes frastykket matr. nr. 8-a, Nyord og sammenlagt med parcelhusejendommen matr. nr. 8-f som havejord.

Efter at sagen har været forelagt amtsfredningsinspektoratet og naturfredningsrådet til udtalelse meddeler nævnet her ved dispensation til den ønskede udstykning og sammenlægning på betingelse af, at der langs arealets østskel etableres et levende hegn bestående af almindeligt på Nyord forekommende løvfældende træer og buske.

P.n.v.

Kurt Andersen

fmd.

U D S K R I F T
AF
FORHANDLINGS PROTOKOL FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMTS NORDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1992 den 16. juni foretoges på dommerkontoret i Vordingborg af formanden for fredningsnævnet, dommer Ulf Andersen.

Fr.s. 28/92   Ansøgning om opførelse af fugletårn på matr. nr. 83 b Nyord by, Nyord, hvilken ejendom er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 10/9 1975 om fredning af Nyord enge.

Der fremlagdes:

- Ansøgning af 25/3 1992 med bilag fra Fugleværnsfonden.
- Erklæring af 1/4 1992 fra landskabskontoret.

Formanden bemærkede, at Jens Birk Møller, Landskabskontoret telefonisk har erklæret, at landskabskontoret ikke har noget at indvende mod, at byggearbejdet finder sted allerede fra 1. juli 1992.

- Erklæring af 3/4 1992 fra Fugleværnsfonden.
- Tiltrædelseserklæring fra Naturfredningsrådet.
- Tiltrædelseserklæringer fra nævnets øvrige medlemmer.

Da nævnets formand ligeledes kunne tiltræde det ansøgte, godkendte nævnet det ansøgte. Det er et vilkår, at såvel nedrivningen af det gamle tårn som opførelsen af det nye sker udenfor fuglenes yngletid 15. marts - 15. juli, samt at offentligheden får adgang til tårnet. I 1992 kan byggearbejdet dog finde sted allerede fra 1. juli.

U D S K R I F T
AFFORHANDLINGSPROTOKOL FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMTS NORDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1992 den 17. juni foretoges på dommerkontoret i Vordingborg af den fungerende formand for fredningsnævnet, retsassessor Jan Uffe Rasmussen.

Fr.s. 151/91 Dispensation m.m. fra Overfredningsnævnets kendelse af 10/9 1975 i forbindelse med udstykning af matr. nr. 2 a Nyord by, Nyord.

Der fremlagdes:

- Skrivelse af 20/12 1991 med bilag fra landinsp. Niels Malmskov med påtegningsskrivelse af 28/1 1992 fra Storstrøms amt, landskabskontoret.
- Skrivelse af 11/3 1992 med bilag fra landinsp. Niels Malmskov med påtegningsskrivelse af 20/3 1992 fra Storstrøms amt, landskabskontoret.
- Nævnets skrivelse af 23/3 1992 med tiltrædelseserklæringer fra hhv. det amtskommunale medlem og det lokalvalgte medlem.
- Skrivelse af 16/6 1992 fra landinsp. Niels Malmskov.

Den fungerende formand bemærkede, at han ligeledes kunne tiltræde, at fredningsgrænsen reguleres i overensstemmelse med ændringen af byzonegrænsen jf. Møn kommunes skrivelse af 3/6 1992. Han bemærkede videre, at han ligeledes kunne tiltræde, at der skete udstykning.

Jan Uffe Rasmussen.
fg. fmd.

/bk

U D S K R I F T
AF
FORHANDLINGSProtokol FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMT

År 1992 den 26. november kl. 13.00, holdt nævnet møde på Nyord Enge.

Til stede var nævnets formand, dommer Ulf Andersen, det amtsrådsvalgte medlem Niels Boye Bonefeld og det lokalvalgte medlem Folmer Nielsen.

Fr.s. 66/92   Sag angående udgrøftning af Nyord Enge, der er fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 10/9 1975.

Der fremlagdes:

- Skrivelse af 21/7 1992 med bilag fra Landskabskontoret
- Kopier af indkaldelser af 5/11 og 17/11 1992.

Mødt var:

Oldermand Ove Houmann-Jeppesen.

For Landskabskontoret, Jan Steen Andersen.

For Fugleværnsfonden, Knud Flensted og Jørgen Klemmensen, der tillige gav møde for Dansk Ornitologisk forening.

Evald Lolle.

Tage Sørensen.

Børge Stolt.

1211/5. 0020
5

Nævnets medlemmer og de øvrigt mødende besigtigede den omhandlede opgravning. Jan Steen Andersen redegjorde for den skete oprensning og opgravning, der har fundet sted i juli 1992.

Det oplystes, at forrige oprensning fandt sted i 1983.

Repræsentanterne for Fugleværnsfonden gjorde gældende, at der er opgravet indtil 1/2 m's dybde, og at den foretagne opgravning har medført hurtig udtørring af engen til skade for fuglelivet.

De øvrige lodsejere (de private lodsejere) gjorde gældende, at det foretagne arbejde har været nødvendigt af hensyn til kreaturholdet, da oprensning dels sikrer at det ikke er for vådt og dels at der tilføres frisk vand.

Repræsentanterne for Fugleværnsfonden foreslog, at det pålægges bylauget at udjævne det opgravede materiale og fjerne de opgravede rør.

Jan Steen Andersen indstillede, at det pålægges bylauget at fjerne opgravede rør eller at anbringe dem, hvor de var anbragt inden opgravningen. Jan Steen Andersen fandt ikke at det ville være tilrådeligt at foretage en egentlig planering af opgravede materiale. Jan Steen Andersen indstillede endvidere, at det pålægges bylauget i samråd med landskabskontoret at foretage gennemgravning af de opkastede jordvolde i det omfang dette er nødvendigt for at sikre, at vandet fra loerne kan strømme ud over de lavest liggende arealer.

De private lodsejere erklærede sig villig til at følge denne indstilling.

Nævnets medlemmer var enige om, at den foretagne oprensning og udgravning er i strid med § 2 og § 11 i Overfrdningsnævnets kendelse. Nævnets medlemmer var enige om ikke at foretage sig yderligere i sagen på vilkår, at der ikke uden nævnets tilladelse foretages yderligere oprensning og opgravning, og at der inden

udgangen af 1993 efter samråd med landskabskontoret, foretages gennemgravning af de opkastede jordvolde, og at de opgravede rør, inden samme frist enten fjernes eller anbringes, hvor de var anbragt inden opgravningen.

Sagen sluttet.

Ulf Andersen.

fmd.

/ph

Fremsendes idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne skrivelser modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af de personer og institutioner der var indkaldt til mødet og offentlige myndigheder jfr. naturfredningslovens § 86.

Fredningsnævnet for Storstrøms amt.
Vordingborg, den 30. november 1992.

Ulf Andersen.

fmd.

Udskriften er sendt til:

Oldermand Ove Houmann-Jepesen, Ulvshalevej 401, 4780 Stege
Møn kommune, Storegade 56, 4780 Stege
Storstrøms amtskommune, Landskabskontoret, Parkvej 37, 4800 Nyk. F.
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm.
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
Niels Boye Bonefeld, Sdr. Boulevard 10, 4930 Maribo
Folmer Nielsen, H. Henriksensvej 8, 4780 Stege
Fugleværnsfonden, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
Evald Lolle, Rødkildevej 16, 4780 Stege
Tage Sørensen, Camilla Nielsensvej 5, 2000 København F.
Børge Stolt, Nyordgade 7, Nyord, 4780 Stege
Jørgen Clausen, Pindehuggervang 5, Nyord, 4780 Stege
Knud Johansen, Nyord Bygade 5, Nyord, 4780 Stege
Eva Marcher Jensen, Marievænget 5, 4900 Nakskov.

18 MRS. 1993

U D S K R I F T
AF
FORHANDLINGSPROTOKOL FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMT

År 1993, den 16. marts foretoges på dommerkontoret i Vordingborg af formanden for fredningsnævnet, dommer Ulf Andersen.

Der foretoges:

Fr.s. 8/93. Ansøgning om opstilling af et 2,5 x 2,5 m. stort læskur til får på matr.nr. 95 Nyord by, Nyord, der er fredet ved overfredningsnævnets kendelse af 10/9 1975 (fredning af Nyord Enge).

Der fremlagdes:

- Ansøgning af 19/2 1993 med bilag fra ejeren Kaj Nielsen og brugeren Gert Petersen.
- Udskrift af Overfredningsnævnets kendelse.
- Tiltrædelseserklæring fra nævnets øvrige medlemmer.

Da nævnets formand ligeledes kunne tiltræde det ansøgte, godkendte nævnet i medfør af kendelsens § 6, at der som ansøgt på matr. nr. 95 Nyord by, Nyord opføres et 2,5 x 2,5 m. stort læskur til får. Læskuret forsynes med sort paptag.

Tilladelse er betinget af, at der er får på engene, og at læskuret benyttes til får.

Nævnets tilladelse bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden 3 år.

Ulf Andersen
fmd.

/sh

1211/5 - 0020

6

Fremsendes idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne skrivelses modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø. af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse samt de i naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte myndigheder m.fl.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre afgørelsen stadfæstes af Naturklagenævnet.

Fredningsnævnet for Storstrøms amt
Vordingborg, den 17. marts 1993.

Ulf Andersen
fmd.

Udskriften er sendt til:

Møn Kommune, Storegade 56, 4780 Stege,
Storstrøms amtskommune, Landskabskontoret, Parkvej 37, 4800 Nyk.F.
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Danmark Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K. +
bilag.
Kaj Nielsen, Søndergade 9, Nyord, 4780 Stege
Gert Petersen, Møllestangsvej 4, Nyord, 4780 Stege

U D S K R I F T
A F

FORHANDLINGSProtokol FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMT

Den 2. september 1997 foretoges på dommerkontoret i Vordingborg af formanden for fredningsnævnet, dommer Ulf Andersen.

Fr.s. 21/97

Ansøgning om opsætning af 3 indhegninger på 2 x 3 m. på Nyord Sydeng indtil 27. november 1997 og om tilladelse til færdsel.

REG. NR. 5593.05

Der fremlagdes:

- Brev af 19. august 1997 med bilag fra Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret,
- Kopi af fredningsnævnets brev af 22. august 1997. Iflg. brevet er det formandens opfattelse, at nævnet ikke er kompetent med hensyn til spørgsmålet om færdselsret,
- Tiltrædelseserklæringer fra nævnets øvrige medlemmer.

Da nævnets formand ligeledes kunne godkende, at der opsættes 3 indhegninger indtil den 27. november 1997, gav nævnet tilladelse hertil.

Ulf Andersen

/pn

Fremsendes idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse samt de i naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte myndigheder m.fl. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Storstrøms Amt, Kirketorvet 16, 4760 Vordingborg.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre

afgørelsen stadfæstes af naturklagenævnet.

Fredningsnævnet for Storstrøms Amt
Vordingborg, den 2. september 1997.

Ulf Andersen
fmd.

Udskrift er sendt til:

Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret, Parkvej 37, 4800
Nykøbing F. j.nr. 8-70-52-365-13-1995

Danmarks Miljøundersøgelser, Kalø, Grenåvej 12, 8410 Rønne
Oldermand Kurt Johansen, Nyord Bygade 5, 4780 Stege
Møn kommune, Storegade, 4780 Stege

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 Kbh. K. +
bilag

Lokalkomiteen for Danmarks Naturfredningsforening, c/o Ole
Meyer, Slotshøjvej 15, 4780 Stege + bilag

Dansk Ornitologisk Forening, v/Jens Mortensen, Skovfogedvej
15, Vejlø, 4700 Næstved + bilag

Friluftsrådet, v/Terkel Jakobsen, Pilevænget 2, 4930 Maribo +
bilag

Børge Stolt, Nordgade 7, 4780 Stege

Verner Larsen, Fanefjordgade 150, 4792 Askeby

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMT
Kirketorvet 16, 4760 Vordingborg
Tlf. 53772660
Fax 53770358

17 AUG. 1998

REG. NR. 5573.05.

UDSKRIFT AF FORHANDLINGS PROTOKOLLEN FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMT.

Den 13. august 1998 kl. 13.30 holdt fredningsnævnet bestående af formanden dommer Ulf Andersen, Knud Steen Jørgensen og Verner Larsen møde på højlandet nord for Nyord by.

Der foretoges:

Fr.s. 11/98. Ansøgning fra Nyord Jagtforening om tilladelse til afholdelse af træningsskydninger med et transportabelt lerdueafskydningsapparat på højlandet på Nyord. Området er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975.

Der fremlagdes:

Ansøgning med bilag fra Nyord Jagtforening fremsendt af amtet den 7. maj 1998.

Erklæringer fra Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening og Møn kommune.

Foruden nævnets medlemmer var mødt:

For ansøgeren Jørgen Riber og J. Kiel Andersen m.fl.

For Storstrøms amt Torben Hviid og Lars Malmborg.

Knud Jørgen Johansen.

Det omhandlede apparat blev demonstreret.

Repræsentanterne for ansøgerne redegjorde for, at apparatet ønskes benyttet af den lokale jagtforenings 12 medlemmer i jagtsæsonen i september og oktober måneder 2-3 gange om året i en time ad gangen. De lerduer, der vil blive benyttet, indeholder ingen giftige stoffer, og der vil blive anvendt stålhaglpatroner. Der vil ikke blive skudt ud over vandet. Skydeøvelser vil blive annoncerede. Øvelserne vil ikke være begrænset til et bestemt sted på højlandet. Den nærmeste skydebane ligger i Vordingborg. Repræsentanterne for ansøgeren

1211/5-0017

6

gjorde gældende, at der ikke er tale om en "skydebane".

Torben Hviid udtalte sig mod det ansøgte og gjorde gældende, at den aktivitet, som jagtforeningen ønsker at udøve, strider mod fredningens formål.

Nævnets medlemmer var enige om at tillade ansøgeren på forskellige steder på højlandet på Nyord at afholde skydeøvelser af 1 times varighed 3 gange om året i september eller oktober måned med et transportabelt lerdueskydningsapparat. Skydeøvelser skal annonceres forinden.

Nævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på, at der ikke er tale om etablering af faste anlæg, at der er tale om lokale brugere, og at aktiviteten er af meget begrænset omfang og vil finde sted i jagtsæsonen.

Nævnets tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jfr. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Fredningsnævnet for Storstrøms amt.

Ulf Andersen
formand

Fremsendes, idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K af den, der har ønsket fredningsnævnets afgørelse og de i Naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte myndigheder m.fl. Klagen indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Storstrøms Amt, Kirketorvet 16, 4760 Vordingborg. Fredningsnævnet videresender klagen.

Nævnets tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre afgørelsen stadfæstes af Naturklagenævnet.

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMT d. 14. august 1998.

Ulf Andersen

formand

Udskrift er sendt til:

Nyord Jagtforening v/ Jørgen Riber, Nordgade 15, 4780 Stege
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1163 Kbh. K
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité for Møn v/ Ole
Meyer, Slothøjvej 15, 4780 Stege.

Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret, j.nr. 8-70-52-365-37-
1998, Parkvej 37, 4800 Nyk. F.

Møn kommune, Storegade 56, 4780 Stege.

Skov- og Naturstyrelse, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø.

Friluftsrådet v/ Terkel Jakobsen, Pilevænget 2, Skelstrup,
4930 Maribo.

Dansk Ornitologisk Forening, v/ Jens Mortensen, Skovfogedvej
15, Vejlø, 4700 Næstved.

Knud Jørgen Johansen, Nyord Bygade 5, 4780 Stege.

9 . AUG. 1999

FORHANDLINGSPROTOKOL FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMT

Den 2. august 1999 kl. 15.45 afholdt fredningsnævnet, bestående af formanden, dommer Ulf Andersen, det amtsvalgte medlem Verner Larsen og det kommunevalgte medlem Knud Steen Jørgensen, møde på Nyord.

Der foretoges:

Fr.s. 14/99

Klage fra Nyord Jagtforening over sommerhegn opsat af Fugleværnsfonden på Nyord sydeng, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975.

REG. NR. 5593.05.

Mødt var:

Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret v/Lars Malmborg,
Danmarks Naturfredningsforening v/Ole Meyer, lokalkomiteén for Møn,
Friluftsrådet v/Johannes Kiel Andersen,
Fugleværnsfonden v/administrator Elise Frydensberg og biolog Søren Hansen,
Nyord Jagtforening v/Egon Hansen og Per Hansen og
Lodsejerrepræsentant Børge Stolt.

Der fremlagdes:

- brev af 8. juli 1999 med bilag fra Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret,
- brev af 15. juli 1999 fra Møn kommune og
- brev af 29. juli 1999 fra Nyord Jagtforening og Lodsejere.

Der blev foretaget besigtigelse udover Nyord sydeng fra udsigtstårnet på Nyord enge.

Elise Frydensberg redegjorde for baggrunden for opsættelsen af et sommerhegn mod vandet, dels på Fugleværnsfondens egne parceller, dels på en naboparcel efter aftale med pågældende lodsejer. Det var formålet gennem kreaturafgræsning helt ud til kysten at medvirke til at der opstod såkaldte sjapvandsområder mellem det tørre land og vandet og derved skabe en glidende overgang mellem land og vand, hvilket ville tilgodesse fuglelivet p.g.a. randeffekt mellem land og vand. En direkte overgang mellem eng og lavvandet i havområdet er således langt mere attraktivt for ande- og vadefugle, end når en rørbremme adskiller de to områder. Det er hensigten at hegnet skal tages ned til efteråret, for derefter at blive genopsat til foråret, idet hegnet ikke vil kunne modstå efterårsstorme og isforekomster i vinterperioden.

Per Hansen redegjorde for Nyord Jagtforenings indsigelser mod det opsatte hegn. Foreningen var af den opfattelse, at indhegningen mod vandet bevirkede en meget mere intensiv afgræsning af området, hvorved den oprindelige biotop ville blive ødelagt til skade for ynglende vadefugle, men til gavn for områdets kragefugle. Det var jagtforeningens opfattelse, at områdets hidtidige karakter med græs, siv og rørskær har ydet en vigtig beskyttelse af de ynglende fugle. Såfremt man fra Fug-

leværnsfonden ønsker at etablere passager mod vandet, er det jagtforeningens opfattelse, at det vil være tilstrækkeligt at etablere passager på 5 - 10 m. for hver 100 m. bredde. Det er ikke jagtforeningens opfattelse, at vadefuglene hidtil har været generet af rørskoven. Foreningen henviser i den forbindelse til det tidligere meget rige vade- og andefugleliv i området. Et fugleliv, som foreningen mener har været i tilbagegang siden fredningen blev pålagt ved Overfredningsnævnets kendelse i 1975. Det er foreningens opfattelse, at etableringen af sommerhegnet strider mod bestemmelsen i punkt 4 i fredningsnævnets kendelse af 1972, gentaget i Overfredningsnævnets kendelse af 1975, afsnit B, § 1, hvorefter arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af overvejende kreaturafgræssede strandenge opretholdes.

Såvel Nyord Jagtforening som lodsejerne, repræsenteret ved Børge Stolt, var af den opfattelse, at de ikke forinden havde været inddraget i beslutningsprocessen vedrørende Nyord enge, ligesom jagtforeningen og lodsejerne heller ikke havde været inddraget i plejeplanerne for området.

Lars Malmborg, Storstrøms Amt, bemærkede, at den aktuelle plejeplan, der var under udarbejdelse, var den 3. reviderede plejeplan efter fredningens vedtagelse. I plejeplanen indgik det formål, at forbedre passagemulighederne for vadefuglenes unger m.v. mellem engene og de lavvandede områder. Det var forvaltningens opfattelse, at der også tidligere havde været græsset helt ud til vandet, hvilket luftfoto, der var 45 år gamle og ca. 30 år gamle, tydeligt viste.

Jagtforeningens og lodsejernes repræsentanter bestred at en sådan græsning tidligere havde fundet sted.

Johannes Kiel Andersen, Friluftsrådet, bemærkede, at han anså det for et større problem for fuglevildtet på engene, at de såkaldte bække og floder ikke blev holdt ved lige og at sydengen idag var opdelt i meget større parceller end tidligere.

Ole Meyer, Danmarks naturfredningsforenings lokalkomité havde ingen bemærkninger til opsættelsen af hegnet, som han fandt var i overensstemmelse med fredningens indhold.

Nævnet drøftede sagen og var enige om, at den skete opsættelse af et sommerhegn for den periode, hvor der fandt græsning sted på engene, var i overensstemmelse med fredningens formål og bestemmelsen om, at "arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af overvejende kreaturafgræssede strandenge opretholdes" (Overfredningsnævnets kendelse, afsnit B, § 1). Det forsøgsomt opsatte sommerhegn kræver derfor, efter nævnets opfattelse, ikke fredningsnævnets tilladelse.

Ulf Andersen
formand.

Fremsendes idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet af dem, der har ønsket fredningsnævnets afgørelse, og af de myndigheder, foreninger m.fl., der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 86. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Storstrøms Amt, Kirketorvet 16, 4760 Vordingborg, som videresender klagen.

Fredningsnævnet for Storstrøms Amt.
Vordingborg, den 6. august 1999.

Ulf Andersen
fmd.

Udskrift er sendt til:

Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret, j.nr. 8-70-52-365-10-1996.

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Fugleværnsfonden, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V.

Nyord Jagtforening v/Egon Hansen, Søndergade 33, 4780 Stege

Danmarks naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité for Møn v/Ole Meyer, Slothøjvej 15, 4780 Stege.

Dansk Ornitologisk Forening v/Jens Mortensen, Skovfogedvej 15, Vejlø, 4700 Næstved.

Friluftsrådet v/Terkel Jakobsen, Pilevænget 2, Sklstrup, 4930 Maribo.

Møn kommune, Storegade 56, 4780 Stege

Knud Steen Jørgensen, Grønsundvej 245, 4780 Stege

Verner Larsen, Fanefjordgade 150, 4792 Askeby

FREDNINGSNÆVNET I STORSTRØMS AMT
Kirketorvet 16
4760 Vordingborg
Tlf. 55 361726
Telefax 55 361710

SCANNET

UDSKRIFT AF FORHANDLINGS PROTOKOLLEN

FOR

FREDNINGSNÆVNET I STORSTRØMS AMT

Fredag den 11. august 2006 foretoges på dommerkontoret af formanden, dommer Ulf Andersen:

Fr.s. 29/2006 Sag om opførelse af handicap-plattform med kørerampe ved det eksisterende fugletårn på Nyord, matr. nr. 83b Nyord ø, Nyord. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975 om fredning af Nyord enge og agerlandet.

Der fremlagdes:

Brev af 21. juli 2006 med bilag fra Fugleværnsfonden. Af materialet fremgår det, at platformens bredde skal være 3,00 m, dybden 2,40 m, at højeste punkt vil være 2,70 m over terrænet, og at platformen ønskes anbragt i en lund.

Brev af 1. august 2006 med bilag fra Storstrøms amt, sagsnr. 06-004217 med anbefaling om dispensation..

Brev modtaget den 11. august 2006 fra lokalkomitéen af Danmarks Naturfredningsforening på Møn med samme anbefaling.

Nævnets medlemmer har telefonisk drøftet sagen.

Det fremgår af sagens bilag, at formålet med projektet er at give kørestolsbrugere og familier med klapvogn mulighed for bedre udsyn ud over de fuglerige enge. Plattformen vil endvidere være godt skjult af de omgivende træer og buske.

Nævnets medlemmer er under hensyn hertil og til formålet med projektet enige om jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 at meddele dispensation fra kendelsens § 8 til det ansøgte. Nævnet finder endvidere, at det ansøgte ikke indebærer forringelse af det fredede område eller det internationale fuglebekyttelsesområde, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Nævnets tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Ulf Andersen
formand

SNS-121-00251

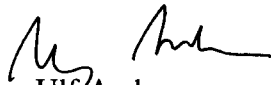
Fremsendes, idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K af de i naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte personer, myndigheder og foreninger. Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Storstrøms amt, Kirketorvet 16, 4760 Vordingborg. Fredningsnævnet videresender klagen.

Afgørelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb. Er klage indgivet rettidigt, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Storstrøms amt den 11. august 2006.

Ulf Andersen
formand

Udskrift er sendt til:

Fugleværnsfonden, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V.
Storstrøms amt, Natur-og plankontoret, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
Lokalkomitéen af Danmarks Naturfredningsforening på Møn, c/o Ole Meyer, Slotshøjvej 15, Keldbylille, 4780 Stege.
Møn kommune, Soregade 56, 4780 Stege.
Friluftsrådet, c/o Terkel Jakobsen, Nelligevej 2, 4930 Maribo.
Lutz Crenzien, Møllebrøndstræde 16, 4780 Stege
Verner Larsen, Fanefjordgade 150, 4792 Askeby.

14 MAJ 2008

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Skomagerrækken 3
4700 Næstved
Tlf.: 55786300
Fax: 55739139
Mail: kili@domstol.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 13. maj 2008 foretoges af formanden Kirsten Linde:

Fr.s. 16/2008 Sag om renovering og ændret anvendelse af ”Børges Markhus”, Ulfshalevej, matr. nr. 18, Nyord. Ejendommen er om fattet af Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975 om fredning af Nyord enge og agerlandet.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 1. april 2008 med bilag fra Vordingborg kommune.

Sagen har den 9. maj 2008 været forelagt det kommunalvalgte medlem, Jørn Klemmensen og suppleanten for det statslige medlem, Verner Larsen (Edith Marie Rosenmeier har meldt forfald).

Nævnets medlemmer er enige om, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål og gav tilladelse til det ansøgte. Der er ved afgørelsen taget hensyn til, at huset kulturhistorisk må anses for bevaringsværdigt.

Nævnets afgørelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år, jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Kirsten Linde
formand

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. af de i naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte personer, myndigheder og foreninger. Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster. Fredningsnævnet videresender klagen.

Afgørelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb. Er klage indgivet rettidigt, må tilladelsen ikke benyttes, med mindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret, når nævnet har

modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 13. maj 2008.

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Miljøcenter Nykøbing Falster, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteén af Danmarks Naturfredningsforening, v/Tue Mørk,
Liljevænget 3, 4750 Lundby.
Friluftsrådet v/Terkel Jakobsen, Nelligevej 4, 4930 Maribo
Vordingborg kommune, Postboks 200, 4760 Vordingborg
Verner Larsen, Fanefjordsgade 150, 4792 Askeby
Jørn Klemmensen, Grundtvigs Allé 20, 4760 Vordingborg

14 MAJ 2008

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Skomagerrækken 3
4700 Næstved
Tlf.: 55786300
Fax: 55739139
Mail: kili@domstol.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 13. maj 2008 foretoges af formanden dommer Kirsten Linde:

Fr.s. 13/2008 Sag om etablering af et center for naturturisme (fase 1) på Nyord på ejendommen Hyldevang, Ulfshalevej 401, Nyord, matr. nr. 9 Nyord by, Nyord. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975 om fredning af Nyord enge og agerlandet.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 6. marts 2008 med bilag fra Skov- og Naturstyrelsen, Storstrøm.

Mail af 24. april 2008 fra Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomitéen i Vordingborg.

Sagen har den 9. maj 2008 været forelagt det lokalvalgte medlem, Jørn Klemmensen og det statslige medlem, Edith Marie Rosenmeier.

Jane Skov Lind, Skov- og Naturstyrelsen har telefonisk oplyst, at ansøgeren i overensstemmelse med det, der er anført i Danmarks Naturfredningsforenings mail af 24. april 2008, er indstillet på at bevare beplantningen ud mod engene og alene på en strækning af hensyn til udsynet at skære denne ned til en højde af 1,5 meters højde.

Nævnets medlemmer er enige om, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål og gav tilladelse til iværksættelse af fase 1. Der er ved afgørelsen taget hensyn formålet med centret og til, at centeret bortset fra en parkeringsplads, der afgrænses af beplantning, holder sig inden for plantebæltet af en bestående ejendom og, at der ikke sker væsentlige ydre bygningsændringer .

Det er et vilkår, at udsigtsplatformen placeres i det levende hegn, og at hegnet kun et par steder ud mod engene skæres ned til 1,5 meters højde.

Nævnets afgørelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år, jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

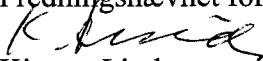
Kirsten Linde
formand

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. af de i naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte personer, myndigheder og foreninger. Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster. Fredningsnævnet videresender klagen.

Afgørelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb. Er klage indgivet rettidigt, må tilladelsen ikke benyttes, med mindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 13. maj 2008.

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Miljøcenter Nykøbing Falster, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteén af Danmarks Naturfredningsforening, v/Tue Mørk,
Liljevænget 3, 4750 Lundby
Friluftsrådet v/Terkel Jakobsen, Nelliikevej 4, 4930 Maribo
Vordingborg kommune, Postboks 200, 4760 Vordingborg
Edith Marie Rosenmeier, Rådhusgade 57, 4780 Stege
Jørn Klemmensen, Grundtvigs Allé 20, 4760 Vordingborg

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 12. oktober 2015 foretoges af formanden Kirsten Linde i henhold til § 10, stk. 5 i forretningsordenen for fredningsnævn:

FS 24/15. Sag om etablering af 3 nye foderpladser, omdannelse af parkeringsplads til foderplads og etablering af kosti på ejendommen Hyldevang, matr. nr. 9 Nyord by, Nyord. Ejendommen er den eneste udflyttede gård på Nyord. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 10. september 1975 om fredning af arealer på Nyord. Ifølge fredningens § 1, skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand. Ifølge § 2, er der forbud mod terrænændringer. Ifølge § 4, er landbrugsbyggeri tilladt med fredningsnævnets forudgående godkendelse af udseende m. v.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 3. august 2015 med bilag fra Naturstyrelsen Storstrøm.
Udtalelse af 10. september 2015 fra DN.

Nævnets formand fandt, at sagen efter sin karakter er af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, og at sagen derfor kan afgøres af formanden i medfør af § 10, stk. 5 i forretningsordenen for fredningsnævn.

Nævnets formand fandt endvidere, at det ansøgte, under hensyn til, at det tjener landbrugsmæssige og plejemæssige formål, ikke strider mod fredningens formål. Formanden gav derfor på nævnets vegne tilladelse til det ansøgte.

Det ansøgte kan kræve tilladelse fra andre myndigheder.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets

hjemmeside www.nmkn.dk .Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet-for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 12. oktober 2015.

Kirsten Linde
formand

Udskrift er sendt til:

Naturstyrelsen Storstrøm
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Region Sjælland
Vordingborg kommune
Friluftsrådet

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 19. oktober 2020

FN-SSJ-16-2020 Ansøgning om dispensation til forbedring af parkeringspladsen ved Nyord by matr.nr. 5 e, Nyord ø, Nyord.

Vordingborg Kommune har den 24. marts 2020 søgt om fredningsnævnets tilladelse til at forbedre parkeringsforholdene på den eksisterende parkeringsplads ved indgangen til Nyord by på matr.nr. 5 e, Nyord ø.

Der søges om tilladelse til at indrette parkeringspladsen således:

Vordingborg Kommune har i forbindelse med ansøgningen oplyst, at Naturstyrelsen, der ejer arealet, er inddraget i projektet, der har til formål at forbedre parkeringsforholdene, fordi turismen på Nyord er steget.

Området ligger inden for fredningen af Nyord, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975. Formålet med fredningen er at beskytte de landskabelige og naturvidenskabelige interesser, navnlig fugle- og planteli-

vet på Nyord. Efter fredningsbestemmelsernes § 6 er etablering af teltlejr, camping- og parkeringspladser uden for arealer, som er godkendt dertil af fredningsnævnet, ikke tilladt.

Det ansøgte kan ikke antages at medføre nogen forringelse for de interesser, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Da placeringen af parkeringspladsen må anses for hensigtsmæssig og ikke strider mod fredningens formål meddeler fredningsnævnet dispensation her- til, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, og fredningsbestemmelsernes § 6.

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden besigtigelse og møde.

Fredningsnævnet beklager sagsbehandlingstiden.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

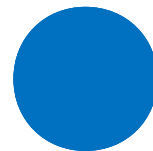
Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 19. oktober 2020.

Anders Martin Jensen
Formand

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Vordingborg Kommune

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

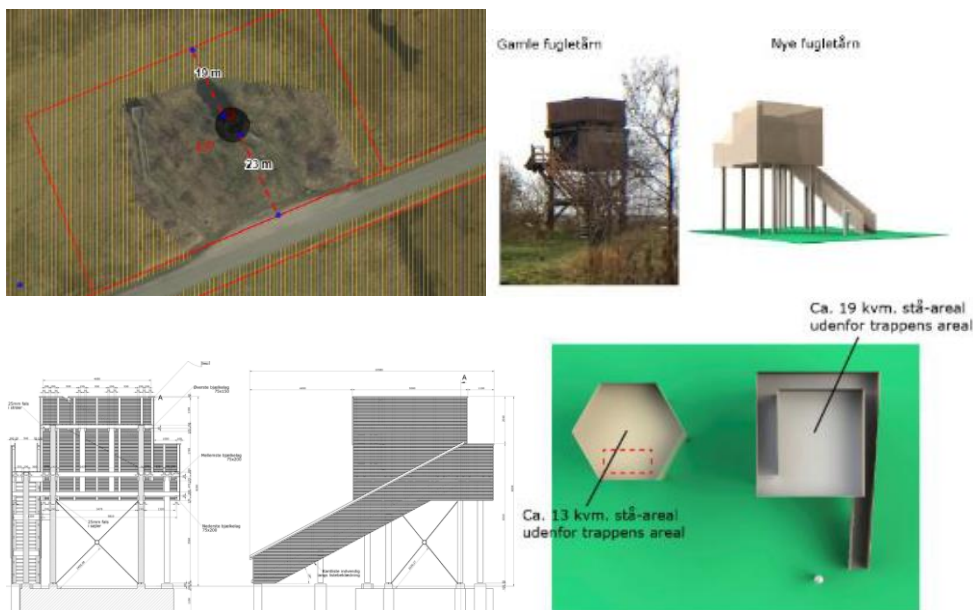
v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 21. juni 2021

FN-SSJ-19-2021 Ansøgning om dispensation til opførelse af et nyt fugletårn ved Ulvshalevej ved Nyord Enge – matr.nr. 83b Nyord Ø, Nyord.

Vordingborg Kommune har den 21. april 2021 videresendt en ansøgning fra Fugleværnsfonden om fredningsnævnets dispensation til et nyt fugletårn ved Nyord Enge på Nyord i stedet for det nuværende fugletårn. Fugleværnsfonden har fremsendt supplerende materiale den 18. maj 2021.

Fugleværnsfonden har i forbindelse med ansøgningen oplyst, at det nuværende fugletårn er slidt og ikke dimensioneret til de mange besøgende, der gør brug af tårnet. Det nye fugletårn skal opføres samme sted som det nuværende fugletårn med en højde – ca. 8,2 m – svarende til det nuværende fugletårn i naturlige materialer, med en højde som det nuværende tårn, men med ændret trappe og større plateau, så der bliver bedre plads til de besøgende. Det nye fugletårn skal opføres i træ i naturlig farve – lærk, rubinie eller lignende – der ikke er trykimprægneret. Den nøjagtige placering og nærmere udformning af det ansøgte nye fugletår fremgår af nedenstående skitser, der er fremsendt i forbindelse med ansøgningen.

Området ligger inden for fredningen af Nyord, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975. Formålet med fredningen er at beskytte de landskabelige og naturvidenskabelige interesser, navnlig fugle- og plantelivet på Nyord. Efter fredningsbestemmelsernes § 5 må der ikke opføres bygninger af nogen art, ligesom det ikke er tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne mv. eller andre skæmmende indretninger.

Området ligger endvidere i Fuglebeskyttelsesområdet F89 Præstø Fjord, Ulvshale, Nyord og Jungshoved Nor og Habitatområde H147 - Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund.

Det ansøgte ny fugletårn i stedet for det nuværende kan ikke antages at medføre nogen forringelse for de interesser, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, når det som oplyst af Fugleværnsfonden opføres uden for fuglenes yngletid.

Da opførelsen af et nyt fugletårn i stedet for et nuværende må anses for hensigtsmæssig og ikke strider mod fredningens formål, meddeler fredningsnævnet dispensation hertil, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden besigtigelse og møde.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 21. juni 2021.

Anders Martin Jensen
Formand

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Vordingborg Kommune
Fugleværnsfonden

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

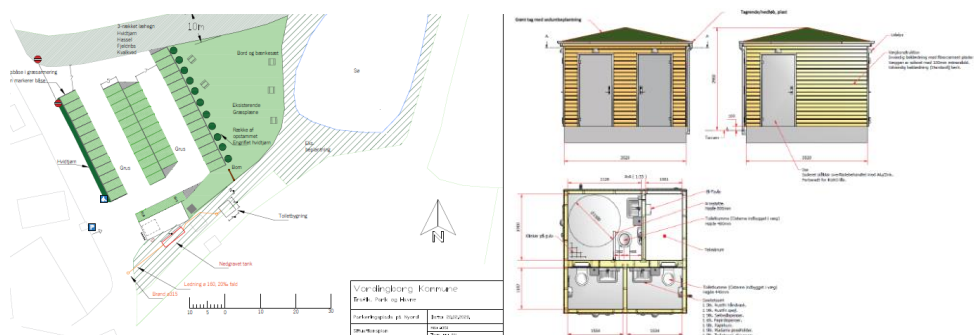
Den 29. juni 2021

FN-SSJ-42-2020 Ansøgning om dispensation til opførelse af ny toiletbygning på parkeringspladsen ved Nyord by matr.nr. 5 e, Nyord Ø, Nyord.

Vordingborg Kommune har den 29. oktober og 30. november 2020 søgt om fredningsnævnets tilladelse til at opføre en toiletbygning på parkeringspladsen ved indgangen til Nyord by på matr.nr. 5 e, Nyord Ø, Nyord.

Vordingborg Kommune har oplyst, at baggrunden for ansøgningen er et ønske om at forbedre forholdene for turister på Nyord, herunder toiletfaciliteterne. Toiletbygningen vil blive indrettet med 2-3 toiletter inkl. handicaptolet. Derudover vil toiletbygningen skulle bestå af træmaterialer, der ikke vil skæmme naturen og de landskabelige omgivelser.

Den nærmere udformning og placering af toiletbygningen fremgår af nedenstående skitser, der er fremsendt sammen med ansøgningen:

Området ligger inden for fredningen af Nyord, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975. Formålet med fredningen er at beskytte de landskabelige og naturvidenskabelige interesser, navnlig fugle- og plantelivet på Nyord. Efter fredningsbestemmelsernes § 5 må der ikke opføres bygninger af nogen art, ligesom det ikke er tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne mv. eller andre skæmmende indretninger.

Fredningsnævnet har den 19. oktober 2020 godkendt en udvidelse af den pågældende parkeringsplads.

Kystdirektoratet har den 24. november 2020 meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til toiletbygningen.

Den ansøgte toiletbygning kan ikke antages at medføre nogen forringelse for de interesser, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Da placeringen af toiletbygningen må anses for hensigtsmæssig og ikke strider mod fredningens formål meddeler fredningsnævnet dispensation hertil, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden besigtigelse og møde.

Fredningsnævnet beklager sagsbehandlingstiden.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagenes oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommeelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 29. juni 2021.

Anders Martin Jensen
Formand

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Vordingborg Kommune

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

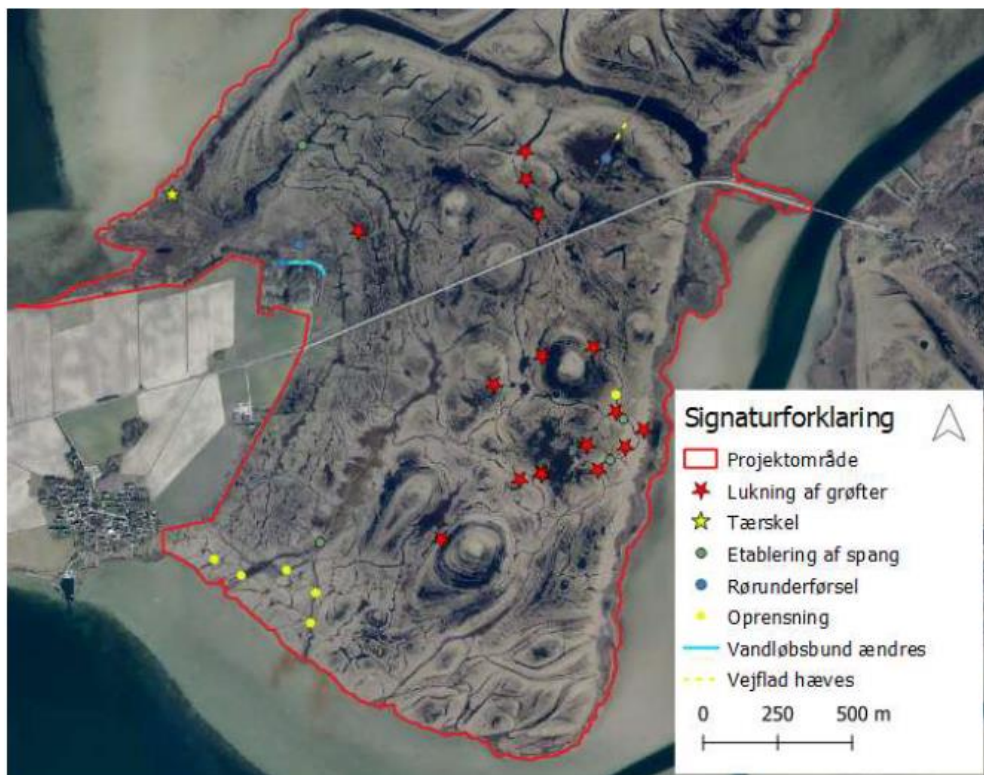
Den 17. april 2023

FN-SSJ 39-2022 Ansøgning om dispensation til anlæg for at forbedre hydrologien på Nyord Enge inden for fredningen af Nyord.

Moe Artelia har den 19. juni 2022 på vegne af Naturstyrelsen søgt om fredningsnævnets dispensation fra fredningen af Nyord, jf. Overfredningsnævnet kendelse af 10. september 1975, til en række anlæg inden for fredningen som en del af EU-projektet Better BirdLIFE.

Formålet med de ansøgte anlæg er at forbedre hydrologien for sårbare fuglearter ved at tilbageholde ferskvand fra vinterhalvåret og opretholde en våd tilstand ind i sommerhalvåret. Herudover ligger der ved morænebakken ("Kirkebakken") et rigkær med en ugunstig tilstand, der skal forbedres.

Der søges nærmere om dispensation til lukning af 16 grøfter, etablering af tre rørunderførsler, etablering af en tærskel, oprensning af seks sammenstyrede overkørsler, regulering af en grøft og hævnings af veje tre steder, jf. nedenstående figur med oversigt over de ansøgte anlæg.

For så vidt angår de ansøgte tiltag henviser fredningsnævnet i øvrigt til ansøgningen, der er vedhæftet denne afgørelse.

Området ligger inden for fredningen af Nyord, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975 (B-området/Nyord Enge). Kirkegårdsarealerne ved morænebakken er dog ikke omfattet af fredningen, jf. Overfredningsnævnets kendelse s. 8. Formålet med fredningen er at beskytte de landskabelige og naturvidenskabelige interesser, navnlig fugle- og plantelivet på Nyord. Efter fredningsbestemmelserne (under litra B) skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af overvejende kreaturafgræssede strandenge opretholdes (§ 1). Ændringer i terrænet eller i terrænformerne, herunder sand-, grus- og lergravning, opfyldning og planering, er ikke tilladt (§ 2).

Området ligger endvidere i Natura 2000-område 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund (Fuglebeskyttelsesområdet F89 Præstø Fjord, Ulvshale, Nyord og Jungshoved Nor og Habitatområde H147 - Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund).

Danmarks Naturfredningsforening og Miljøstyrelsen har ikke haft bemærkninger til det ansøgte.

De ansøgte anlæg må anses for at være i overensstemmelse med fredningens formål om at beskytte fugle- og plantelivet på Nyord.

Fredningsnævnet lægger i overensstemmelse med oplysningerne i ansøgningen til grund, at de ansøgte anlæg, der tilstræber at forbedre forholdene for flere sårbare fuglearter, ikke indebærer nogen forringelser for de arter eller naturtyper, som er udpegningsgrundlag for Natura 2000-området, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, eller interesserne, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til de ansøgte anlæg, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden besigtigelse og møde.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale

selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
  - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Udskrift er sendt til:

Moe Artelia
Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,

Ansøgning.pdf

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 25. august 2023

FN-SSJ-18-2023 Forespørgsel om anmeldelse af opdyrkning af vedvarende græsarealer på matr.nr. 19c (og 1c og 20) Nyord Ø, Nyord.

Vordingborg Kommune har den 25. april 2023 spurgt fredningsnævnet om ændring af vedvarende græsarealer på matr.nr. 19c Nyord Ø, Nyord, inden for fredningen af Nyord, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 10. september 1975.

Forespørgslen er vedlagt tre anmeldelser af ”Opdyrkning af vedvarende græsarealer i Natura 2000-område” vedrørende matr.nr.ene 1c, 19c og 20 Nyord Ø, Nyord.

De anførte matr.nr.e ligger inden for den del af fredningen, der i Overfredningsnævnet er benævnt ”landbrugsområdet”, ”højlandet” mv. og på fredningskortet ”højbund”. Ifølge fredningsbestemmelserne for dette område gælder blandt andet (§1), at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at områdets karakter af et landbrugsområde opretholdes. Overfredningsnævnet anførte i øvrigt om begrundelsen for også at frede det høje agerland på Nyord – der ikke var blevet fredet af fredningsnævnet – at ”*der efter nævnets opfattelse til Nyord som helhed knytter sig så væsentlige landskabelige og navnlig videnskabelige ornitologiske - værdier, at gennemførelse af en fredning findes velbegrundet, selvom store ændringer inden for landbrugets driftsformer må forventes. Af hensyn hertil er fredningsbestemmelserne~ jfr. nedenfor, derfor søgt affattet således, at fredningen ikke hindrer en erhvervsøkonomisk udvikling af landbruget på Nyord, hvilket der, efter det under forhandlingerne oplyste, skulle være gode muligheder for.*”

Fredningsnævnet finder herefter, at opdyrkning af græsarealer som led i en sædvanlig landbrugsmæssig drift på de anførte matr.nr.e ikke er i strid med fredningsbestemmelserne og derfor ikke forudsætter dispensation fra fredningsnævnet.

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden besigtigelse og møde.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkomelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Vordingborg Kommune
Christian Jørgensen, e-mail: chrjoer@gmail.com